Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ



№№ 241—242 (1491—1492) ♦ Субота, 21 грудня 1996 року ♦ Ціна договірна

Без посередників

Учора заступник Голови Верховної Ради України Віктор Мусіяка зустрівся з делегацією Комісії у закордонних справах Рійгікоку Естонської Республіки, яку очолює голова комісії Ейно Тамм.

Під час бесіди естонські депутати попрохали розповісти про механізм поділу законодавчої та виконавчої гілок влади в Україні, повноваження президента та прем'єр-міністра. Також естонських колег цікавила позиція Верховної Ради щодо вступу до Міжпарламентської Асамблеї країн СНД. Заступник Голови ВР зазначив: «Ми не вважаємо, що МПА сприятиме процесу зближення наших держав». Під час зустрічі домовилися зміцнювати міжпарламентські зв'язки та обмінюватися досвідом законотворчості.

* * *

Представники Комісії у закордонних справах Рійгікоку Естонської Республіки зустрілися з членами постійної Комісії Верховної Ради у закордонних справах і зв'язках з СНД. Під час бесіди сторони наголосили на необхідності подальшої інтеграції у загальноєвропейські структури, висловили свої міркування щодо розширення НАТО на Схід.

Голова естонської комісії Ейно Тамм зазначив, що «серед депутатів Рійгікоку немає цілковитої одностайності в поглядах на цей процес, проте більшість виступає за співробітництво та партнерство з Північноатлантичним альянсом».

Українські та естонські депутати також відзначили, що необхідно налагоджувати тісні контакти та постійне консультування між комісіями двох парламентів.

Німецька марка підкріпить слова політиків

У Києві відбулася зустріч Президента України Леоніда Кучми з головою правління німецького акціонерного товариства «Сіменс» Генріхом фон Пірером. За словами підприємця з ФРН, під час бесіди обговорювалися не лише спільні проекти, в яких бере участь «Сіменс», а й загалом українсько-німецькі торговельно-економічні зв'язки. «Між Гельмутом Колем та Леонідом Кучмою є повне взаєморозуміння, але політичні відносини слід підкріпити економічним співробітництвом», — зазначив Генріх фон Пірер.

Під час зустрічі глава нашої держави та голова правління «Сіменс» обговорювали проекти, що становлять спільний інтерес для підприємців України та ФРН. Нині німецький концерн прагне брати активну участь у модернізації наших електростанцій, зацікавлений у співробітництві в гірничодобувній галузі, сільському господарстві, охороні здоров'я та розвитку телекомунікацій в Україні.

Кожному своє: одному – на Банкову, іншому – на нари



Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Так сталося, що свій паспорт я залишив у вашингтонському готелі і біля східців, що ведуть до Капітолію, опинився без нього.

— А «візитка» у тебе є? — запитав мій американський приятель Том.

Я здивовано подивився на нього: мовляв, як можна з допомогою лише «візитки» потрапити у зали, де працює законодавча влада Америки. Та ще більшим було моє здивування, коли через кілька хвилин мені виписали перепустку до Капітолію.

«Вони мають служити нам, а не ми їм, —напівжартома-напівсерйозно сказав Том, — бо живуть за наші гроші, за наші податки».

Служити людині, захищати її права й інтереси — це передусім в усьому діяти згідно із законом. І демократія, про котру ми так багато говоримо, домінує там, де торжествує закон, де всі рівні перед ним.

Матеріали «Акакія Акакійовича контролюватиме суд. Конституційний» та «Від тюрми і від суми...» читайте на 3-й і 9-й стор.

Ти записався у власники?

Залишилося 10 днів, протягом яких ви можете одержати приватизаційні сертифікати

Голова Фонду державного майна України Юрій Єхануров спростував повідомлення засобів масової інформації про те, що Верховна Рада продовжила на рік термін одержання приватизаційних сертифікатів і житлових чеків.

З'ясовується, було ухвалено рішення про продовження терміну вкладення цих цінних паперів, щоб стати власником не взагалі частки держмайна, а вже конкретного підприємства.

Тож варто поквапитися з одержанням в установах Ощадбанку приватизаційних майнових сертифікатів, щоб, як мовиться, не залишитися за бортом приватизаційного руху.

Читайте у суботньому випуску:

Дошка пошани

НАТО зими не боїться

Будинок для божевільних. Палата «Бонапартів». Сеня виліз на підвіконня, став навколішки і ніби за командою з гиком «Полундра!» знімає-одягає брюки...

— Сеню! — кричить лікар, — ану злазь мерщій, що за стриптиз у вікні?..

— Який ще стриптиз — морзянка працює, —ображається Сеня. — Я своєму корефану міністрові Аману Турєєву сигнали подаю: сили НАТО ось-ось ввірвуться у священні води Чорного моря...



— Сеню: зима, простудиш...

— Зима! Простудиш! — передражнює Сеня. — У тому-то й біда — Чорне море взагалі не замерзає...

Кукурудзу шануєм, а заячим салом частуєм...

А я підтримую віце-прем'єр-міністра з питань АПК Михайла Зубця — нам уже пора визначитися із пріоритетами на селі. Білі комірці від урядового плуга і новоспеченої Аграрної партії запевняють, що Україну врятує... кукурудза. А я ще і ще раз наголошую: нас порятують зайці! Плугатарі-аграрії, певне, забули народну мудрість епохи Микити Сергійовича Хрущова: двічі на одну кукурудзину не залазять. Інше діло — зовсім нова і перспективна для нашого зачуханого села справа: вирощування племінних зайців. Технологія вирощування проста ж, наче вуха. Землю, площею у 3 млн. га, яку кабмінівські аграрії в наступному році збираються кинути під ноги «королеви полів», не чіпати, не орати, не сіяти, а віддати на відкуп зайцям. Випустити їх ранньої весни і нехай собі пасуться, жирують, плодяться ціле літо й осінь. Затрат — мінімум.



Весна

Дошка закінчується на 4-й стор.

У номер

Постанова Верховної Ради України

Про використання службових приміщень у будинку по вул. Банковій, 5 – 7 у м. Києві

У зв'язку з завершенням капітального ремонту та передачею в експлуатацію будинку по вул. Банковій, 5— 7 у м. Києві, що знаходиться на балансі Верховної Ради України, та враховуючи необхідність створення належних умов для забезпечення нормальної діяльності постійних комісій Верховної Ради України, розміщення Рахункової палати Верховної Ради України, а також зважаючи на рішення Кабінету міністрів України щодо тимчасового розміщення Конституційного Суду України у зазначеному будинку, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Голові Верховної Ради України Морозу О. О. відповідно до пункту 9 статті 4.3.8 Регламенту Верховної Ради України визначити порядок використання службових приміщень постійними комісіями, підрозділами Рахункової палати Верховної Ради України та апарату Верховної Ради України у будинку по вул. Банковій, 5 — 7 у м. Києві.

2. Дозволити Голові Верховної Ради України Морозу О. О. в разі звернення Кабінету міністрів України і належного оформлення договору оренди (суборенди) надати Конституційному Суду України для тимчасового розміщення до 31 грудня 1997 року службові приміщення Верховної Ради України.

3. Звернути увагу Кабінету міністрів України на належне виконання Закону України «Про Конституційний Суд України».

З метою створення умов для своєчасного і належного функціонування Конституційного Суду України та Рахункової палати Верховної Ради України запропонувати Кабінету міністрів України подати на розгляд Верховної Ради України план організаційних, матеріально-технічних, фінансових, інформаційних заходів, спрямованих на впровадження у життя законів України «Про Конституційний Суд України» та «Про Рахункову палату Верховної Ради України».

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ

м. Київ, 20 грудня 1996 року.
№625/96-ВР.

Втішний прогноз. Від Прем'єра

На думку Прем'єр-міністра Павла Лазаренка, наступний рік буде набагато ліпший для нашої країни, ніж теперішній високосний, якщо буде прийнято пакет документів, пропонованих урядом. Виступаючи перед главами райдержадміністрацій в Інституті підвищення кваліфікації кадрів Української академії держуправління при Президентові України, глава уряду зазначив, що позитивні зміни до близького кращого майбутнього — в політиці держави, і зокрема податковій. За словами Прем'єра, «уряд подав до Верховної Ради 6 законів про проведення податкової реформи, але депутати повернули їх назад». На думку Павла Лазаренка, це сталося тому, що економічний блок уряду працював у надто складному режимі і, звісно, припустився прорахунків. Нині всі економічні служби працюють над цими законами (а їх замість 6 уже 9), і 5 з них уже знову подано на розгляд ВР.

Поправка

З технічних причин у тексті Закону «Про відпустки» («Голос України», №236 (1486) від 17 грудня 1996 р.) в останньому абзаці статті 11 сталася помилка. Замість «Забороняється надання»... треба читати «Забороняється ненадання»... і далі за текстом.

Просимо вибачити.

Парламентська хроніка

Ім'ям народу

Вечірнє засідання 19 грудня

На обговорення було винесено проект закону «Про політичні партії в Україні». Оголосивши його, Олександр Мороз зазначив:

—Я прошу депутатів дуже уважно підійти до розгляду цього питання, бо воно є одним з ключових у політичній системі та для створення громадянського суспільства в Україні.

Доповідачем виступив Олександр Лавринович. Він наголосив, що поданий законопроект — необхідна ланка нормативного забезпечення відповіді на доленосне питання: чи взагалі ми прагнемо демократії?

Проект закону дає визначення поняття «партія». Це зареєстроване, згідно із законом України, добровільне об'єднання громадян, прихильників певної загальнонаціональної програми суспільного розвитку, створене для опанування повністю або частково державної влади шляхом виборів. Отже, мирний прихід до влади — це принципове положення.

Нормативно визначається рівність усіх партій у правах і можливостях реалізації їх програмних діянь.

Проект закону передбачає, зокрема, що громадяни України можуть перебувати лише в одній політичній партії. А таким категоріям громадян, як військовослужбовці, працівники органів внутрішніх справ, СБУ, митниць, судових органів, належність до партій забороняється.

Окреме питання: кошти та майно партій. Передбачається, що вони мають утворюватися за рахунок членських внесків, видавничої діяльності, державного фінансування, добровільних пожертв фізичних і юридичних осіб. Водночас не допускається фінансування партій органами державної влади, іноземними державами, релігійними об'єднаннями та анонімними особами.

У ході відповідей на запитання і наступного обговорення не було єдності думок.

Зрештою, пристрасті не перейшли межі парламентської дозволеності, тож зійшлися на компромісному варіанті: проект закону відправити на доопрацювання, щоб у січні наступного року знову винести на повторне перше читання. За це проголосували 234 депутати.



Наступне питання з невиразною назвою — «Про проект закону України про внесення змін до статті 11 Закону України «Про зв'язок», після обговорення вирішено розглянути пізніше.

Іван ДМИТРЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Неплатежі – як гирі, пеня – як зашморг для підприємства

Ранкове і денне засідання 20 грудня

Народні депутати на ранковому засіданні насамперед розглянули проект закону України «Про внесення змін та доповнень до законів «Про зв'язок», «Про підприємництво» та до Декрету Кабінету міністрів України від 21 січня 1993 року №9 «Про об'єднання державних підприємств зв'язку та запровадження ліцензування деяких видів діяльності в галузі зв'язку». Доповідач заступник міністра зв'язку Микола Стародуб наголосив, що сьогодні вдалося створити національну мережу телефонізації, проте для подальшого розвитку мережі і засобів зв'язку потрібні зміни законодавства. Саме з цією метою й розроблено даний законопроект.

Проте цей висновок не вельми сподобався народному депутатові Володимирові Марченку. На його думку, оскільки підприємства-виробники засобів зв'язку простоюють, а їхня продукція не знаходить споживача, то й говорити про національну мережу зв'язку не можна. Микола Стародуб відповів, що, на жаль, вітчизняна промисловість системну телефонну станцію поки що виготовити не може.

Можливо, це був найяскравіший епізод обговорення документа, бо і співдоповідачі — генеральний директор Національного космічного агентства Олександр Негода і голова Комісії з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку Олександр Кожушко та й депутати закликали підтримати пропонований законопроект. Тож народних обранців довго вмовляти не довелося — перше ж голосування дало позитивний результат.

Натомість наступне питання порядку денного, точніше голосування, було перенесене на вівторок, бо тричі депутатам не вдалося подолати вето Президента на Закон України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань». Президент вважає, що цей закон можна ввести лише з 1 лютого 1997 року. Однак голова Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов, який робив доповідь, вважає, що 0,5 відсотка на день за невчасне виконання грошових зобов'язань — це надто багато і може ще більше поглибити платіжну кризу. Отож, прислухавшись до думки, народні депутати вирішили повернутися у вівторок до голосування згаданого законопроекту.

Чимало суперечок викликав проект закону України «Про внесення змін до статті 4 Декрету Кабінету міністрів України про стягнення не внесених у строк податків і неподаткових платежів». На деякі запитання не завжди міг дати відповіді навіть доповідач секретар Комісії з питань фінансів та банківської діяльності Володимир Немировський. Раз на допомогу йому прийшов Сергій Терьохін, який, до речі, заради того, щоб погасити пристрасті, запропонував внести до законопроекту положення про відповідальність держави перед платниками податків. Після деяких роздумів народні депутати прийняли цей документ у першому читанні. Потім сесія приступила до розгляду проекту закону України «Про списання та реструктуризацію податкових зобов'язань платників податків станом на 1 вересня 1996 року». Доповідь з цього питання зробив голова Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов.

Безсумнівно, законопроект важливий (про що говорили і Олександра Кужіль, і Павло Мовчан, і ряд інших депутатів), однак необхідної кількості голосів цей документ не набрав.

Напрошується висновок: політичне протистояння, яке посилилось останнім часом, заважає розв'язанню економічних проблем у нашій країні.

Насамкінець народні депутати прийняли у першому читанні проект закону України про внесення доповнень до статті 16 Закону України «Про дорожній рух», привітавши перед цим доповідача — заступника міністра внутрішніх справ України Валерія Чернишова з професійним святом. Потім депутати ратифікували ряд угод між Україною та іншими державами.

Потім перед депутатами виступив Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, який проінформував про перебіг подій довкола приміщення на вулиці Банковій, що рішенням Кабінету міністрів України було передано Конституційному суду України. Управління справами Верховної Ради України оскаржило рішення Кабміну в суді. Олександр Олександрович детально зупинився на діях працівників державної служби охорони найвищих посадових осіб України, а також на тих кроках, які здійснило керівництво Верховної Ради України для погашення конфлікту.

Після бурхливих дискусій депутати прийняли постанову.

Володимир КОРОЛЮК.

У Центральній виборчій комісії по виборах народних депутатів України

Завершився судовий процес у цивільній справі за скаргами колишнього кандидата в народні депутати України Колінько О. М. та окружної виборчої комісії Леванівського виборчого округу №262 (Львівська область) на постанову Центральної виборчої комісії по виборах народних депутатів України від 9 липня 1996 року за №264, якою повторні вибори народного депутата України, що проводились у зазначеному окрузі 7 квітня 1996 року, визнано недійсними.

Рішенням Верховного Суду України від 10 грудня 1996 року обидві скарги залишено без задоволення. Це рішення суду, відповідно до положень Цивільного процесуального кодексу України, є остаточним і оскарженню не підлягає.

У зв'язку із завершенням судового процесу Центральна виборча комісія вважає за необхідне повідомити виборцям, широкій громадськості про необ'єктивну позицію деяких друкованих засобів масової інформації під час висвітлення ходу розгляду справи. Окремі з них, виконуючи, судячи з усього, соціальне замовлення певних політичних сил, які не змогли змиритися з визнанням виборів недійсними, вдалися до масованих безпідставних звинувачень Центральної виборчої комісії, а також суду, який розглядав справу. Автори публікацій (це були представники скаржниці Колінько О. М. в суді або її прихильники) вперто замовчували факти масових безпрецедентних порушень виборчого законодавства під час підготовки і проведення виборів в окрузі, всіляко перекручували у вигідному для себе ракурсі окремі положення виборчого та цивільного процесуального законодавства України, намагаючись будь-що перекласти вину в тому, що сталось, з окружної та дільничних виборчих комісій Леванівського виборчого округу №262 на Центральну виборчу комісію, її керівництво, працівників апарату.

У публікаціях газет, зокрема такої як «Независимость», припускались також некоректність щодо Центральної виборчої комісії, образливі висловлювання на адресу її працівників тощо.

Необ'єктивність та тенденційність у цих питаннях були притаманні публікаціям газет «Вечірній Київ», «Час/Time», а також львівській газеті «За вільну Україну».

В умовах, що склались довкола висвітлення судового процесу, керівництво Центральної виборчої комісії змушене було надіслати редакціям цих та інших газет для опублікування постанову Центрвиборчкому від 9 липня 1996 року, де пояснювались обставини, пов'язані з виборами у зазначеному окрузі, для того, щоб читачі знали, про що, власне, йдеться, і могли самі зробити висновки. Проте постанова була опублікована 5 вересня 1996 року лише в газеті «Голос України».

Судовим розглядом справи положення і мотивації цієї постанови були не тільки підтверджені, а й дістали додаткове обгрунтування, тому висновок суду був однозначним — підстав для задоволення скарг немає. Це врешті-решт поставило крапку на усіх інсинуаціях щодо упередженості Центрвиборчкому та спробах надати політичного забарвлення даній нею правовій оцінці фактів серйозних порушень виборчого законодавства, які мали місце в окрузі практично на всіх стадіях виборчого процесу і внаслідок яких вибори було визнано недійсними.

На цьому тлі дивною була позиція колишнього кандидата в депутати, заступника Генерального прокурора України Колінько О. М., яка по суті захищала допущені в окрузі порушення положень виборчого законодавства, заявила в судових дебатах, що без таких порушень тепер, мовляв, неможливо провести вибори народного депутата України, а також вдалася до погроз порушити кримінальну справу щодо осіб, які входять до складу Центральної виборчої комісії, тощо.

Відповідно до положень чинного Закону про вибори, виборчий процес проводиться відкрито і гласно. Працівникам газет, радіо, телебачення гарантується можливість бути присутніми на засіданнях виборчих комісій будь-якого рівня, отримання інформації тощо.

Поважаючи право працівників засобів масової інформації на власне бачення проблем, пов'язаних з підготовкою і проведенням виборів, Центральна виборча комісія, як і раніше, сподівається на їх об'єктивність і неупередженість при висвітленні як самого виборчого процесу, так і дій його суб'єктів, організаторів виборів з точки зору їх відповідності положенням Конституції України, чинного виборчого законодавства.

Акакія Акакійовича контролюватиме суд. Конституційний

СУДДІ Конституційного суду 18 жовтня ц. р. присягнули захищати конституційний лад держави, права і свободи громадян. І зайнялися вирішенням дюжини організаційних питань: від забезпечення канцелярським приладдям до облаштування службових приміщень суду. До речі, засоби масової інформації багато витратили емоцій на опис начебто фантастичних умов праці для суддів, їх статусу і матеріального забезпечення. Як виявилося, з мухи зробили слона. Конституційний суд на сьогодні не готовий зайнятися безпосереднім виконанням передбачених законом функцій. Зокрема, розглядом звернень фізичних і юридичних осіб, які можуть їх надсилати вже з 1 січня 1997 року. Йдеться про відсутність елементарних умов для роботи. І Верховна Рада, і Кабінет міністрів, хочеться вірити, дійдуть згоди щодо окремого приміщення, в якому має ефективно працювати перший і єдиний орган конституційної юрисдикції України.

А поки що ексклюзивне інтерв'ю «Голосу України» заступник голови Конституційного суду Василь НІМЧЕНКО дає... у квартирі.

Наше досьє

Німченко Василь Іванович народився 1950 року на Черкащині в селянській родині. Після закінчення середньої школи працював слюсарем, служив у лавах Радянської Армії. У 1976-му закінчив Харківський юридичний інститут, обирався суддею районного і Київського міського судів, був головою Печерського нарсуду. З 1990-го — суддя Верховного суду України, а в 1996 році обраний суддею Конституційного суду України, заступником голови. Кандидат юридичних наук. Має двох синів.



Ексклюзив

—Василю Івановичу, врешті-решт організаційно-побутові проблеми будуть вирішені і судді після новорічного свята зможуть виконувати свої безпосередні обов'язки. Чим Конституційний суд відрізняється від судів загальної юрисдикції, зокрема від Верховного?

—Передусім завданням, яке полягає у гарантуванні верховенства Основного Закону України. Оскільки закон про Конституційний суд ще не скоро стане настільним посібником суб'єктів правовідносин, хочу детальніше зупинитися на його функціях. Перша з них — вирішення питань про відповідність Конституції законів та інших правових актів Верховної Ради, актів Президента і Кабміну, а також правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Друга — офіційне тлумачення Конституції і законів України. Іншими словами, Конституційний суд дає можливість усім громадянам перевірити через його рішення правомірність дій вищих службових осіб держави та її органів з точки зору конституційності тих чи інших прийнятих актів. Підкреслюю, не законність дій, а їх конституційність. Тобто вищі органи влади можуть прийняти правові акти згідно із законом, обмеживши при цьому права і свободи громадянина. У цьому разі ті норми можуть стати предметом розгляду в Конституційному суді на їх відповідність Конституції.

— Тоді побудуємо розмову на конкретних ситуаціях. Стаття Житлового кодексу України передбачає, як на мене, антиконституційне позбавлення громадянина права на житло, якщо той не мешкає в ньому понад півроку. Отже, відбуваю покарання в колонії, поїхав на заробітки чи на відпочинок на Канари і лишився без квартири?

—Ця норма якраз може бути предметом розгляду в нашому суді. В Росії, до речі, Конституційний суд з цим питанням уже розібрався...

—Інша житейська справа: президія Луганського обласного суду 14 лютого 1996 року скасувала вирок Стахановського міського суду від 11 жовтня 1994 року у відношенні Юрія Федорова й відправила на новий розгляд. Мати хлопця б'ється, як риба об лід, з'ясовуючи в судових інстанціях, коли, нарешті, справа розглядатиметься в суді. Федорова заарештували у жовтні 1992-го.

—Я співчуваю матері, але Конституційний суд, якби до нього звернулися Федорови, нічим зарадити не зможе. То компетенція загальних судів.

—То час, Василю Івановичу, з'ясувати, хто і з якими питаннями може звертатися безпосередньо до Конституційного суду.

—Треба, насамперед, зазначити, що в цьому плані наш закон прогресивніший, ніж у сусідів. Він передбачає, що предметом розгляду Конституційного суду є подання і звернення. З поданням про прийняття рішення щодо конституційності законів до нас можуть звернутися Президент, Верховний суд, не менш як 45 депутатів парламенту, Верховна Рада Автономної Республіки Крим і уповноважений Верховної Ради України з прав людини (омбудсмен). (До речі, у нас їх ще не обрано і це значно уповільнює демократичні процеси: омбудсмени мають бути наділені широкими правами і можливостями. — Авт.)

Від Президента і органів самоврядування подання будуть прийматися і з питань тлумачення Конституції та тих чи інших законів. Щодо тлумачення Конституції та законів України мають право звернення до суду фізичні та юридичні особи. Вони ж можуть ініціювати подання про скасування того чи іншого закону або його норми через свого депутата, омбудсмена і т. ін.

—Отже, засуджений Федоров теж може апелювати до Конституційного суду?

—При умові, що він пройде всі загальні суди. Але предметом перевірки його клопотання може бути не законність вироку, а тільки конституційність закону, на підставі якого той вирок виноситься...

—Для багатьох Конституційний суд буде останньою інстанцією, до якої звертатимуться ті, що не втратили надію знайти справедливість і правду на Батьківщині...

—Про це вже свідчать сотні звернень, десятки подань, які надійшли з жовтня. Оскільки законом передбачено прийняття звернень і подань тільки з 1 січня 1997 року, ми на перших пленарних засіданнях визначимося, як з ними бути. Та вже сьогодні зазначу: багато заяв базуються на судових справах і не можуть бути предметом перевірки в Конституційному суді (порушення Земельного кодексу, моральні й матеріальні відшкодування тощо).

—Впевнений, багато подань і звернень надійде з питань пенсійного забезпечення, пільг ветеранів та інвалідів...

—Неважко це передбачити, коли скорочуються бюджетні асигнування на соціальні потреби. Тим, хто готує законопроекти про підвищення віку виходу на пенсію, скасування пільг, я радив би не уподібнюватися гоголівському Акакію Акакійовичу, який бездумно переписував циркуляри. Дехто хотів би за рахунок пільговиків зміцнити економіку держави. Але хіба це пільга — путівка до санаторію «афганцеві» чи «чорнобильцеві»? А для інваліда війни машина чи для міліціонера безплатний проїзд у транспорті — хіба пільга? Це створення умов одному — для нормального життя, а другому — для виконання службових обов'язків. Не більше. Тому Конституційний суд буде розглядати прийняті закони, звіряючи їх з Конституцією України і з міжнародними нормами.

—Щоб Конституційний суд справді став гарантом дотримання конституційних норм, судді повинні бути незалежними. Чим гарантується незалежність від тих, хто волів би замовляти музику?

—Насамперед статусом. Він передбачає виключення усіх можливостей впливу на суддів, втручання в роботу суду. Конституційний суд усі рішення приймає тільки колегіально. Другий принциповий момент — фінансування суду забезпечується окремою статтею державного бюджету України. Умовою незалежності є і гідні умови праці та зарплата, охорона, транспорт, нормальний побут суддів. І це не пільги, як хтось хотів би вважати, а гарантія реалізації принципу незалежності. Бо дешеве правосуддя — правосуддя підкупне.

Сподіваюсь, ні Верховну Раду, ні Кабінет міністрів переконувати в цьому не доведеться...

Розмову вів Іван ІЛЛЯШ.

На знімку: Василь Німченко: до роботи на валізах готові!

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Людмила КОХАНЕЦЬ, «Голос України»

Демократичний централізм він і в демократів централізм

Внутрішньопартійні розбірки стали надбанням позарухівської громадськості: народні депутати, члени парламентської фракції НРУ Володимир Ковтунець, Олег Матковський та Роман Омельчук на прес-конференції оприлюднили причини, з яких вони припинили своє членство в партії (як відомо, днями керівництво НРУ постфактум прийняло рішення про виключення «бунтівників» зі своїх славних лав). За словами трьох екс-рухівців, вони не змогли примиритися з ситуацією, що склалася в Рівненській крайовій організації, насамперед з вини її голови народного депутата Василя Червонія, який, «прикриваючись національною ідеєю, у своїй діяльності вдається до методів, що межують зі злочинами» (приклади таких методів додавалися). «Керуючись ідеєю згуртування нації і розглядаючи ситуацію в державі не з вузькопартійного, а державницького підходу», В. Ковтунець, О. Матковський та Р. Омельчук взяли участь у створенні в Рівному об'єднання «Державність», яке має на меті коаліцію в краї всіх прогресивних сил. Саме «державницький підхід» і став формальною причиною виключення трьох активістів з партії — пан Червоній має інші погляди на мету «Державності». Погляди Червонія в результаті підтримали і Центральний провід НРУ та його президія. Члени фракції Руху, погоджуючись, що Василь Червоній «інколи занадто бойовий у своїх діях», усе ж таки підтримують рішення про виключення з партії трьох її членів — за порушення партійної дисципліни. Одне слово, демократичний централізм він і в демократів централізм.

Присутній на прес-конференції у ролі слухача пан Червоній після її закінчення перебрав на себе місію трибуна. Він пояснив цікавим, що все сказане вище не відповідає дійсності: вміння заробляти гроші — не злочин, а свідчення готовності людини до влади; його методи демократичні, він просто бореться з усіма, хто заважає головному провідникові Руху на Рівненщині боротися з комунізмом, учорашніми агентами КДБ і прихильниками російського православ'я. Не заважайте демократові, панове!

Іван ГРИГОРУК, журналіст

«ПУ» поглузувала. З себе

Репліка

«Правда Украины», схоже, не може жити без свого фірмового прийому: перекручувати факти так, щоб читач до правди не докопався.

Із запопадливістю і відданістю це видання підносило Д. Табачника, коли той обіймав посаду глави адміністрації Президента України. І що написала «ПУ» відразу, як його усунули з посади? Навіть Прем'єр, попри всю зайнятість, не міг не сказати про неприпустимо «брутальний тон публікації щодо високопоставлених посадових осіб держави...».

У вибачальному реверансі «ПУ» підкреслила, що її, мовляв, неправильно зрозуміли. Ось так, чорним по білому. Запопадливість підвела. Не те, мовляв, хотіли сказати, та до ладу не зуміли. З лакеями таке трапляється. А Дмитро Табачник — людина молода. Йому на майбутнє не завадить знати ціну творцям панегіриків.

Отримавши «на горіхи» від влади виконавчої, «ПУ» всю свою енергію переключила на своє постійне хобі — «викриття» законодавчої. Смілива ми, мовляв, газета, аж он куди дістаєм. Простій і печальній історії, в якій не кращим чином виглядає голова Конституційного Суду Іван Тимченко, що з революційною доцільністю поміняв замки на дверях, нагадавши часи взяття вокзалу, пошти й телеграфу, «ПУ» надала подиву гідний поворот. Винен, мовляв, у всьому Голова парламенту. Йому все належить і т. д. і т. п.

Процитуємо публікацію «ПУ» за 19 грудня під заголовком «Нелюбимое дитя парламента» про конфліктну ситуацію довкола будинку по вул. Банковій, 5/7: «Против вселения в дом на Банковой выступил Верховный Совет, а конкретно — его глава Александр Мороз. Он же — первый распорядитель всего имущества парламента, на баланс которого в 1991 году была переведена вся недвижимая собственность Компартии. Ирония судьбы... состоит в том, что это имущество сосредоточилось в руках руководителя Соцпартии, коим является глава парламента А. Мороз...».

Ось так, не більше і не менше. А в цілому, м'яко кажучи, чергова неправда «Правды Украины». Та ще й така примітивна. Адже всім, крім «ПУ», давно відомо, що в парламенті питання вирішуються шляхом голосування. А не одноосібно. А власність парламенту закріплено не за кимось, а за тими, кого люди обирають. Сьогодні одних, завтра — інших. Отож ніхто приміщення парламенту під себе не загребе. Не та інституція.

Хотілося б нагадати, що свобода слова і демократія не мають нічого спільного з охаюванням, безпардонним трактуванням і звинуваченням у неіснуючих гріхах.

Здається, «Правде Украины» в черговий раз вдалося поглузувати з назви своєї газети.

У номер

● *Житомир*

Візит Маргарити, доньки маршала

Маргарита Жукова, дочка видатного полководця, котра є президентом Фонду Георгія Жукова, відвідала Житомир на запрошення ветеранської організації польового управління Червонопрапорної восьмої танкової армії. Зустрічі з житомирянами було приурочено до сторіч від дня народження Г. Жукова та К. Рокоссовського, а також – до річниці визволення міста, ворога з якого було вибито в ніч під новий, 1944 рік. Протягом кількох днів перебування в місті Маргарита Георгіївна чимало цікавого розповіла про життя маршала та його родини, спростувала деякі фальсифікації.

● *Чернівці*

Енергетики стали мільярдерами

Лічильники Дністровської гідроелектростанції зафіксували приємну цифру — з початку року її агрегатами вироблено мільярд кіловат-годин промислового струму. Такий показник (раніше експлуатаційники могли про нього лише мріяти) став можливий тому, що Дністер цього року був повноводним і водосховище наповнилося до проектної позначки, забезпечивши стабільну роботу турбін.

Колектив енергетиків Дністровської ГЕС відзначив п'ятнадцятиліття з дня пуску перших агрегатів своєї станції. Нині тут триває спорудження нової черги енергетичних потужностей — гідроакумулювальної електростанції та буферної греблі, в яку теж будуть вмонтовані турбіни. Ці споруди матимуть й інші корисні для народного господарства функції — з їхньою допомогою регулюватимуться повені, а також зрошуватимуться сотні гектарів земель як на території нашої держави, так і в сусідній Молдові.

● *Крим*

Коріння — у краї козацькому

З ініціативи Сімферопольського єпископату УПЦ Київського патріархату та Меджлісу кримськотатарського народу відбулись читання, присвячені пам'яті відомого правозахисника, одного із засновників Української Гельсінської групи генерала Петра Григоренка. На них виступили представники кримськотатарського національного руху, члени місцевих організацій КУНу, ОУН. Учасники читань відвідали батьківщину правозахисника — село Борисівку Запорізької області. Наступного року ювілейні заходи з нагоди 90-річчя від дня народження генерала Григоренка вирішено провести і в його селі, й на півострові.

Олександр БАБИЧ, *журналіст*

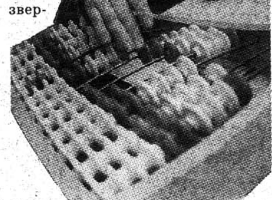
Старезна, старезна казка

Ж*ИЛИ-БУЛИ Конкретні Господарі. Нівроку жили, бо мали власний розум, власну землю і власне бажання на ній працювати. Так тривало, аж поки не повірили в інше щастя: перейменувалися з Господарів на Трудящих, ударилися в колективне господарювання та колективний розум.*

Проза тижня

Минуло сорок літ і ще майже стільки ж, і спало комусь на думку, що не Колектив і навіть не Держава є першоосновою економічного зростання, а Конкретний Господар. І впали люди в іншу крайність під назвою «приватизація». І ... знову почали створювати колективні господарства, але вже на капіталістичний кштадт. Проте — під лукавим директорським і чиновницьким оком. Тобто хто оту «приватизацію» проводить, той коло неї й гріється, а трудящий так і зостається трудящим — з маленької літери.

Ось і цього разу старезна, старезна казка пригадалася — у зв'язку з ухваленням Верховною Радою Закону (вчитайтеся!) «Про порядок фінансування видатків Державного бюджету України у 1997 році до прийняття Закону України про Державний бюджет України на 1997 рік». Сам бюджет, як підказує досвід, приймуть не раніше квітня. А до того, як свідчить той-таки досвід, заліземо в борги. З огляду на це, «тимчасовість порядку фінансування видатків» якнайкраще підходить нашому урядові. Приміром, на початку нинішнього року під першочергове фінансування потрапило капітальне будівництво, а нині (звісно, через бюджетну кризу) – енергоносії. Отже, уряд будь що прагне уникнути ситуації минулих років, коли невчасне виконання фінансових зобов'язань перед РАТ «Газпром» розкручувало спіраль зовнішнього боргу вже в першому кварталі. Відтепер, незалежно від того, якою буде схема газопостачання і хто відіграватиме головні ролі на газовому ринку, уряд зможе скористатися для розрахунків бюджетними коштами. Інакше кажучи, уряд про державний інтерес потурбувався. А що нового очікує громадян-трудівників на споживчому ринку? Згадаймо сценарій старої казки: пошук дешевих товарів, випадкових заробітків і, зрештою, очікування дива. Але в державі, де трудящі — не господарі, директори — не власники, а зверхники — усім задоволені, чудес не буває. І підприємства, чия продукція не знайде покупця, як не платили грошей, так і не платитимуть. І державному бюджетові як бракувало коштів, так і бракуватиме надалі. І казка ця не має кінця.



Сергій МЕЛЬНИЧУК, «Голос України»

Невдале сальто московського мера

П*РИСТРАСТЬ до спорту московського мера Юрія Лужкова відома широкому загалові. Його буквально атомній енергії і динамітному запалу може позаздрити будь-який світовий чи олімпійський чемпіон. Товариш Лужков як вийде, приміром, на футбольне поле — стійки воріт тріщать від його ударів. Незалежно від того, чи він б'є лівою ногою, чи головою. В атаці він — справжній танк. Натуральний Т-34, тільки в майці.*

Репліка тижня

А оце недавно спортивного мера до цирку потягнуло – на репетицію шоу з нагоди ювілею відомого блазня. Мало бути все вельми смішно, але, на своє нещастя, товариш Лужков невдало приземлився, виконуючи карколомний номер, і вийшло, як колись у ювіляра: йшов, послизнувся, опритомнів — гіпс. Одне слово, дістав мер травму, і йому можна лише поспівчувати.

Гірко. А здавалося б, людина досвідчена, загартована у спортивних поєдинках, найскладніші сальто і кульбіти — йому раз плюнути. Мало того, у спорті московський мер прагне зарекомендувати себе не лише командним гравцем, а й визначним, так би мовити, індивідуальним спортивним стратегом. Візьмімо хоча б пропонований ним недавно танковий матч між збірними Росії й України. І приз не з останніх пропонував — українське місто Севастополь, що паралельно відоме і як «гордость русских моряков». «Гордость», щоправда, категорія не матеріальна, але у спорті вона, як відомо, багато важить.

Українці, хоч як це прикро для товариша мера і його колег по команді з Держдуми і Ради Федерації, не бажають вступати у змагання. Навіщо нам, кажуть, чужа, «гордость»? А місто своє ми і так маємо... Та й іще, кажуть українці, сало — сила, а спорт — могила.

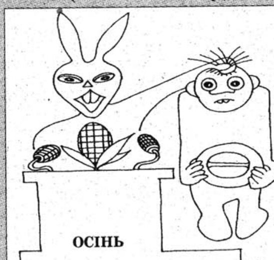
Особливо такий, що його пропонує московський мер. Тут можна не лише ногу вивихнути...

Рівне.

Дошка пошани

Кукурудзу шануєм, а заячим салом частуєм...

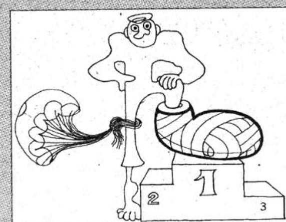
(Початок на 1-й стор.).



А з першим снігом вирушити усім колгоспним миром на полювання, можна і міських мисливців залучити до цієї битви за вухастий врожай. Моя перспективна цифра — 50 млн. цінних дієтичних тушок піде у засіки держави. Це не рахуючи хутра. А 15 млн. голів можна сміливо пустити на експорт. На виручені кошти, звісно, закуповуємо хліб і до хліба. Чому саме ці цифри фігурують? — цікавитеся.

Даруйте, але які прогнози на врожай міністерство собі визначило: мінімальна цифра валового збору зерна у 1997 році — 50 млн. тонн (до речі, у цьому році — 26 млн. тонн), — такими, щоб не виглядати смішним, старався і я оперувати. Отож, не відступаюся від взятої планки: 50 млн. голів зайців — і ні вухом менше. А тепер уявіть собі на хвильку, скільки треба товктися селянинові біля отого примхливого качана: відмінні гербіциди, повний комплект міндобрив, відповідний набір техніки і реманенту — для сівби, обробітку, збирання, зберігання. Голова йде обертом. І не дай Боже, урожайність «королеви» буде нижча за 50 центнерів з гектара (нині у нас — 26) — усі старання підуть зайцеві під хвіст, затрати на її вирощування просто не окупляться. Отож раджу урядовцям, доки не пізно, зосередитися не на своєму качані, а на доборі племінних куцохвостів. І я впевнений, тільки завдяки зайцям ми витягнемо за вуха наше село. І збагнемо: Бубець — прекрасно, але дід Мазай — іще краще!

Тріщина



— Чув, у Юрія Нужникова не розкрився парашут!

— Над Севастополем?

— Та ні, у цирку.

— О, я давно казав, що він клоун-циркач, а мені баки забивали — мер, мер...

Самі... чи з вибриком?

А я пропоную провести службове розслідування — хто цей славний чолов'яга із приказки: *до рота ложку добрав, та в миску не влізе.*



Хотілося хоча б одним оком, даруйте на слові, на його пельку глянути. Одне з двох: він, коли обідав, — рота до вух розтягував, щоб ложку з провіантом собі всунути, або ж просто слиною стікав і на свій сухий суперополоник милувався.

А ще кортить знати, що врешті-решт із сіромахою приключилося: помер голодною смертю чи від ненажерливості. І не тільки мене — нашому урядові теж пече довідатися про останню трагічну мить отого відчайдухи. Бо він, уряд, достеменно підрахував, що згідно з нашими законами більш як 550 категорій населення — пільговики (тобто ложку ми добрали), і що для виплат потрібно 19 млрд. гривень (та в миску не влізе)...

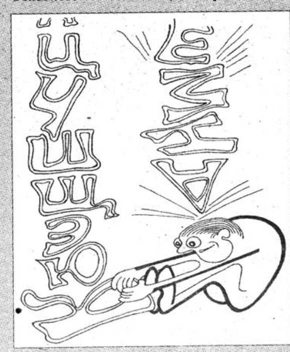
Який же то фінал чекає на нас, як ноги простягнемо: самі чи з вибриком?..

Як вас тепер називати?

У четвер на прес-конференції в адміністрації президента один з помічників звернув увагу на те, що нині в державі є спроби піддати ревізії будь-які дії і кроки президента. Їх мета — вивести з рівноваги президента.

— Але це не вдасться зробити, — відповідально заявив помічник, — бо президент є верховним арбітром нації і головним символом країни.

ВІД ЧЕРГОВОГО: *а тому, хто це сказав, пропоную надати, приміром, отакий титул: Головний Рупор Верховного Арбітра або — Перший Помічник Головного Символа. Га, як звучить?*



Черговий по дошці Віталій СУДДЯ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Президент розписав «правила гри», за якими діятиме його Адміністрація

Указ тижня

ПРЕЗИДЕНТ України Л. Кучма підписав Указ «Про Адміністрацію Президента України». Цей постійно діючий орган утворено Президентом для забезпечення здійснення його конституційних повноважень.

Основними завданнями Адміністрації Президента України є:

— організаційне, правове, консультативне, інформаційне й аналітичне забезпечення діяльності Президента України щодо реалізації ним повноважень гаранта державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина, здійснення інших конституційних повноважень як глави держави;

— сприяння Президентові України у забезпеченні узгодженого функціонування і взаємодії Кабінету міністрів України, центральних та місцевих органів виконавчої влади, а також у вирішенні кадрових та інших питань, віднесених до повноважень Президента України;

— забезпечення взаємодії Президента України з Верховною Радою України, іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування та об'єднаннями громадян;

— організація підготовки та опрацювання проектів указів і розпоряджень Президента України, а також проектів законів, що вносяться Президентом України на розгляд Верховної Ради України в порядку законодавчої ініціативи;

— проведення експертизи законів, що передаються Верховною Радою України на підпис і оприлюднення Президентові України;

— аналіз соціально-економічних, політичних та правових процесів у державі та внесення відповідних пропозицій Президентові України;

— здійснення за дорученням Президента України та на виконання його повноважень як гаранта додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина, контролю за додержанням актів законодавства України;

— організація протокольних заходів, а також здійснення матеріально-технічного та іншого забезпечення діяльності Президента України.

Відтепер доручення глави Адміністрації Президента України, першого помічника Президента України, першого заступника та заступників глави Адміністрації Президента України у визначених Президентом межах та з питань, що належать до їхніх повноважень, є обов'язковими для виконання органами виконавчої влади та їх службовими особами.

Українська перспектива невтішна?

Фонд «Українська перспектива», повідомляє «Інтерфакс-Україна», готує «юридичну експертизу» 12 указів Президента України і більш як 10 постанов Кабінету міністрів щодо їх відповідності Конституції, заявив на прес-конференції віце-президент фонду Микола Томенко.

Він висловив впевненість у тому, що під зверненням до Конституційного суду про невідповідність Конституції актів, що вивчаються, підпишуться понад 45 депутатів.

Депутат Верховної Ради Юрій Оробець заявив на прес-конференції, що в разі «неадекватних дій» Президента, а також відсутності «реальної позиції щодо Чорноморського флоту», імпічмент Президенту «може виходити і від «правих» — за відсутності політичної волі під час розв'язання проблеми Криму і Севастополя, і від «лівих» — за економічну ситуацію».

За словами депутата, процедуру імпічменту «дуже важко реалізувати». Однак «сам факт початку цього процесу означає політичну смерть» Президента як політика, заявив Ю. Оробець.

М. Томенко відзначив, що Указом про склад Кабміну і прямим перепідпорядкуванням Президентові України силових міністрів «фактично ліквідується Рада Національної безпеки, нівелюється ідея її статусу і ролі, бо нема сенсу в її існуванні». Указ про Адміністрацію Президента, який передбачає необхідність здійснення Адміністрацією за дорученням Президента України «контролю за виконанням актів законодавства України», свідчить, на думку Ю. Оробця, про передачу повноважень Президента його адміністрації, що «неконституційно». «Необхідно оберігати Конституцію від самого гаранта Конституції», — сказав депутат.

Аукціон тижня

Сергій ВЛАД, журналіст

Не той тепер Миргород, Хорол-річка не та

МАЛА приватизація, якою опікується в рамках відповідного пілотного проекту Міжнародна фінансова корпорація (МФК) за фінансової підтримки Агенції США з міжнародного розвитку, за короткий час змінила на краще обличчя Миргорода. Цього тижня тут відбувся черговий аукціон з продажу об'єктів комунальної власності, який, за статистикою МФК — чотирьохсотий в Україні.

Це курортне місто на своєму приватизаційному рахунку має найбільшу кількість аукціонів, проведених на Полтавщині. Представники регіонального відділення Фонду держмайна України та МФК пояснюють прихильність місцевої влади до конкурентних способів приватизації практичними міркуваннями. За кошти, виручені від аукціонного продажу, один з мікрорайонів міста газифікують, інший телефонізують, закуповують техніку для впорядкування території, харчові продукти для дитячих дошкільних закладів та матеріально незабезпечених прошарків населення тощо. Та головне, люди побачили неабиякий сенс у роздержавленні, бо приватизація вже привела на товарний ринок і в сферу обслуговування небайдужих господарів.

І можна лише пошкодувати, що досвід Миргорода так і не став цього року надбанням усіх українських міст. Хоча процес уже рушив прискореними темпами: з моменту перших торгів 20 лютого 1993 року у Львові на відкритих аукціонах уже змінили форму власності більш як півтори тисячі об'єктів малої приватизації та незавершеного будівництва. За оцінками неупереджених експертів, близько 50 відсотків валового внутрішнього продукту виробляють суб'єкти недержавної форми власності. Отож не той тепер Миргород, Хорол-річка не та. У Миргороді через Хорол перекинули новий міст, споруджений за 240 тисяч гривень. Авжеж, виручених від аукціонної діяльності. І мер міста Василь Третецький на церемонії відкриття нового мосту не приховував гордості: міський бюджет вже одержав від приватизації більш як мільйон гривень.

Галина КВІТКА, журналіст

«Перемили кісточки» еліті

«Круглий стіл» тижня

«У конференц-залі Інституту соціології НАН України перемивали кісточки еліті. Солідна установа спільно із сервіс-центром «ДОМ» проводила «круглий стіл». Тема — «Еліта правляча — еліта інтелектуальна: точки зближення та відштовхування». Під час дискусії з'ясувалося: еліта до еліти не приходиться. Приміром, якщо рядовий «homo sapienc» інтелектуальний без керівних крісел і портфелів, спонукуваний прагненням істини у чистому її прояві, то його побратим, що стоїть при владі, обтяжений ще й політичними інтересами, живе зручною для нього правдою. Просто тягне ковдру на себе.

Їх інтереси час від часу стикаються. Зазвичай перемагає другий. І не дивно — меркантелізм майже завжди превалює над орієнтацією на істину. Крім того, 80 відсотків мешканців України тяжіють до традиційних устоїв, а кількість тих, хто прагне «інновацій», неухильно наближається до нуля. А коли зважити на загальну матеріалізацію і ще більшою мірою наше зубожіння, шанси інтелектуальної еліти «не зламатися» такі самі, як і шанси мамонтів у їхній спробі вижити в льодовий період.

Політична еліта процвітає: біля підніжжя вітчизняного владного Олімпу мало реагують на критику і не афішують свої приховані цілі. А в інтелектуальній еліті і досі ще немає ядра, думки якого дослухалася б еліта правляча. І чи сформується воно — невідомо. Водночас саме від поведінки еліти залежить майбутнє держави...

Одкровення тижня

Вадим МАКАРЕНКО, журналіст

Ада Роговцева — актриса на всі часи



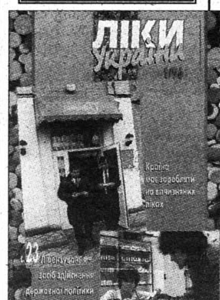
Всі столичні засоби масової інформації, в тому числі й наша газета, тепло писали й говорили про ювілейну ретроспективу вистав режисера Романа Віктюка в Києві.

Чи не найдовшу овацію глядачі заповненого вщерть великого залу Міжнародного центру культури і мистецтв профспілок України влаштували акторам і режисеру після вистави за п'єсою Жана Кокто «Священні чудовиська», в якій головну роль виконала Ада Роговцева.

Після цього спектаклю хочеться сказати так. Актрис в Україні багато. Серед них зустрічаються посередні. Серед них є талановиті. Серед них час від часу з'являються великі актриси.

А ще серед них є одна. Неповторна. Її ім'я — Ада Миколаївна Роговцева. Актриса на всі часи.

Новинка тижня



Надія СЕРДЮК, лікар

«Ліки України» — настільний журнал

Не завжди кожен з нас зуміє зорієнтуватися у розмаїтті ліків, які сьогодні пропонують аптеки. За відсутності державного регулювання виробництва і реалізації лікарських препаратів інформація про них викликає непідробний інтерес не тільки у спеціалістів, а й у пересічних громадян. Саме тому Держмедбіопром разом з ТОВ «Інформаційний центр «Медпроминфо» розпочали випуск спеціалізованого журналу «Ліки України».

Разом з офіційними документами — інструкціями, рекомендаціями — у першому номері журналу публікуються наукові матеріали, статті з проблем економіки, організації виробництва. Порушуються актуальні питання поводження з медикаментами. Розділ «В умовах ринку» присвячено роботі вітчизняних підприємств фармацевтичної галузі. У розділі «Презентації» представлено надійного партнера в галузі протидіабетичної терапії німецьку фірму »Хехст».

Публікуючи відомості про ліки, вимоги до їх якості, умови реєстрації, ліцензування, журнал стане у пригоді як виробникам, так і всім споживачам медичної продукції.

У вступному слові голова Держкоммедбіопрому Ю. Спіженко запевнив читачів, що журнал постійно висвітлюватиме шляхи пошуку і впровадження сучасних технологій, освоєння нових матеріалів, а також підвищення якості продукції.

Людмила ГРАЧ, «Голос України»

ЦЕ ТЕ САМЕ, ЩО МАЛЮВАТИ ФАРБАМИ

Мода тижня

Так пояснила мені значення слова «мода» шестирічна Даринка. Той помиляється, хто вважає, що дитяча мода у нас не існувала самостійно. Свого часу генератором стильових напрямів і кольорів-фаворитів був центр моди «Екста». На суд художньої ради виносили розроблені фабриками зразки дитячих речей. Але вже шість років цим ніхто серйозно не займався. У 20-40 разів зменшився випуск дитячих виробів через нерентабельність, бо вичерпалися державні дотації. Тому в рамках держпрограми «Діти України», за дорученням Мінпрому з 17 по 20 грудня «Екста» провела фестиваль «Мода України — дітям» з метою посприяти розвиткові моделювання дитячого одягу, взуття, білизни.

У конкурсах на кращі виріб та шкільну форму взяло участь 41 підприємство. Ролі манекенниць і манекенників на подіумі мило і простодушно виконували дітлахи з київського ансамблю «Барвіночок». Представлені колекції стилісти оцінили як цілком відповідні примхам моди, однак колірній гамі бракувало барвистості. Мамам на замітку: крім того, що тканини для дитячого гардероба використовують тільки екологічно чисті й натуральні, з'являється вдяганка, яку не треба буде прасувати.

Хочу сказати, що дитяча мода — не гра в дорослих. Азбука моди змалечку вчить одягатися грамотно й зі смаком.

Київ.

Василь ТУГЛУК, «Голос України»

Що переважить: честь мундира чи закон?

або Як у «чернівецькому човні» опинилися разом комуністи й авантюристи, міліціонери й корупціонери

Повертаючись до надрукованого

Два місяці тому засоби масової інформації навперебій смакували подробиці штурму адмінкорпусу АТ «Чернівецький машзавод» спецпідрозділами міліції. Для більшості журналістів події 5 жовтня були, так би мовити, просто матеріалом для чергової сенсації. А для працівників підприємства штурм заводу, нав'язування на посаду голови АТ Вангеліса Фотокакіса, подальший перебіг подій стали підставою для сумнівів у тому, що наша держава справді стане правовою. Особливо, коли у розв'язання, наприклад, внутрішніх проблем акціонерних товариств різні політичні сили втягуватимуть правоохоронців.

У статті «До керівного крісла — через вікно», опублікованій у № 198 «Голосу України», ми вже давали розгорнуту картину тривалого конфлікту між Вангелісом Фотокакісом (який будь-що намагався посісти крісло голови правління АТ) та акціонерами. Вони вийшли переможцями у протиборстві. Однак проблеми на цьому не вичерпалися. Крапку ще й досі ставити рано. Наш кореспондент нещодавно знову побував у Чернівцях.

Міліцейські «послуги» страшніші, ніж стихійне лихо

Спершу цитата з рішення Першотравневого районного суду Чернівців від 10 червня 1996 року:

«... враховуючи, що в разі затримання виконання рішення (мається на увазі передання кабінету, ключів від нього та печатки Вангелісу Фотокакісу. — **В. Т.**) може статися значна шкода для АТ «Чернівецький машзавод», поскільки від його керівництва протиправно усунене правління та його голова протягом тривалого часу, суд вважає, що слід допустити негайне виконання рішення». (За оригіналом. — **В. Т.**) Невідомо, що мав на увазі головуючий, він же голова суду, пан Кімстач, коли писав, що «може статися значна шкода», але на підприємстві добре знали інше: за час керівництва Вангеліса Фотокакіса різним фірмам далекого й близького зарубіжжя було «перекачано» майже шість мільйонів доларів, на повернення яких виробничики вже втратили надію.

Минуло ще чотири місяці після вищезгаданої ухвали суду, однак новообране на початку липня правління та його голова Олександр Колесник жодної шкоди акціонерам не завдали. Навпаки — зуміли поставити справу так, що почали успішно розраховуватися з боргами, «надбаними» свого часу Вангелісом Фотокакісом. І не лише. Завдяки ініціативності та енергійності нового керівництва було укладено ряд вигідних угод на постачання обладнання для нафтопереробної промисловості в різні країни світу. Розширення виробництва дало змогу, у свою чергу, завантажити роботою виробничі підрозділи й повернути на підприємство тих, хто раніше був у вимушених відпустках. А коли колектив, по суті, міцно став на ноги, спецпідрозділи міліції виконали рішення Першотравневого районного суду. Штурм адмінкорпусу та п'ятиденне «головування» Вангеліса Фотокакіса вилилися для акціонерного товариства майже у сто тисяч доларів збитків.

Коли читаєш довідку про вартість пошкоджених та викрадених товарно-матеріальних цінностей під час уже згадуваних подій на АТ, стає не по собі. Особливо при слові «викрадених». Бо до такої скнарості, напевне, навіть злодій не опускається. Серед вкрадених речей —факси, калькулятори, обчислювальні машинки, дискети, електрочайники, лампочки і батарейки до ліхтарів, фуфайки, протигази, магнітофонні касети, шнур відеомагнітофона, фотоплівка і ще багато іншого дріб'язку на 6140 гривень. І хоча в судовому рішенні йшла мова лише про кабінет голови правління АТ, ключі та печатку, «команда» Фотокакіса чи, можливо, доблесні міліціонери встигли похазяйнувати скрізь: у кабінетах та сейфах заступників голови правління, відділі збуту, канцелярії, на постах охорони тощо. Зникли з підприємства також печатки АТ та канцелярії, кутовий штамп, підшивки вихідної кореспонденції, договори застави на отримання кредиту, оригінали документів загальних зборів акціонерів, які відбулися 2 липня цього року і обрали нове правління АТ та його голову, протоколи засідань реєстраційної комісії (на щастя, до копій документів «новоявлені господарі» не добралися. — **В. Т.**).

Під час штурму пошкоджено також вхідні двері, декоративні решітки, дверні замки, вибито скло, зламано сейфи. Збитки внаслідок цих дій сягнули на 4200 гривень. Додаймо до названих сум ще 160,5 тисячі гривень, втрачених підприємством за чотири дні простою і понад 6,5 тисячі дойчемарок штрафу російській фірмі «Хіммашекспорт» за зрив строків виконання контракту, і тоді все стане на свої місця. Тобто наочно побачимо, в яку суму вилилося для акціонерів виконання рішення Першотравневого районного суду та «послуги» міліцейських спецпідрозділів.

Ми покажемо, як треба брати владу

Ці слова, за свідченням газет та очевидців, належать лідерові чернівецьких комуністів Володимирові Довгешку, який стояв за спиною «штурмовиків». І не вперше. Адже адмінкорпус раніше теж пробували захопити «круті» хлопці з федерації східних єдиноборств, приватного охоронного агентства «Альфа», випробував нерви акціонерів і міліцейський підрозділ. Однак переконавшись, що перед ними міцна стіна робітників, змушені були дати задній хід. Очевидно, врахувавши минулий досвід, вирішили використати для приведення до влади Фотокакіса вихідний, коли у Чернівцях святкували День міста. Не повідомивши про це ні голові обласної держадміністрації, ні керівництву акціонерного товариства. А коли справа набула широкого розголосу, міська прокуратура розпочала активні дії. Старший слідчий прокуратури Михайло Черкез, з яким я зустрівся, був лаконічний: «Порушено кримінальну справу за фактом подій в акціонерному товаристві «Чернівецький машзавод» 5 жовтня 1996 року». Розшифровувати, проти кого конкретно порушено справу, слідчий не став. Деяку ясність вніс начальник главку МВС України пан Білокінь у відповіді на телеграму одного з акціонерів. В ній, зокрема, зазначено: «За фактами подій, що відбулися 5 жовтня ц. р. органами прокуратури порушено кримінальну справу за ознаками статті 176-4 (невиконання судового рішення) Кримінального кодексу України...». Проти кого спрямований «меч правосуддя», стає зрозуміло також із листа старшого слідчого міської прокуратури Чернівців Михайла Черкеза голові правління АТ «Чернівецький машзавод» Олександрові Колеснику.

У ньому, зокрема, прохання негайно надіслати до прокуратури документи. Десятим пунктом у листі вказується на «характеристику за місцем роботи керівників підприємства О. Колесника, В. Сідляра, В. Пінкаса, Б. Крисюка». А в одинадцятому — вимога направити до прокуратури цих осіб для виконання слідчих дій. До речі, лист, як і наступні, написано російською мовою. Напевне, старший слідчий не встиг ознайомитися з Конституцією України, згідно з якою державною мовою є українська. Але це, так би мовити, до слова.

Мене здивувало інше: про яке таке невиконання судового рішення 5 жовтня йде мова. Адже ніде не сказано, що цього дня на підприємство прибув судовиконавець. Це по-перше. По-друге, нікого із вказаних у листі старшого слідчого осіб під час штурму на підприємстві не було. По-третє, юнаки зі спортивної організації «Тризуб», які охороняли завод згідно з договором, просто виконували свій обов'язок. Безперешкодно пропустити до адмінприміщення, підкреслюю, акціонерного товариства, а не державного підприємства, вони могли лише за вказівкою голови правління АТ та своїх безпосередніх керівників, яких, нагадую, у той час на підприємстві не було. Мало того, юристи, з якими я консультувався, зазначили, що:

—згідно зі ст. 363 ЦПК проведення виконавчих дій судовим виконавцем у неробочі дні допускається лише у невідкладних випадках. І хоча у даній справі такої невідкладності не було, виконання відбулося вихідного дня, під час святкування дня міста. Адміністрацію підприємства про час виконання цього рішення не було попереджено;

—на час виконання рішення змінились обставини: 2.07.1996 року відбулися збори акціонерів. Згідно з актом, складеним у присутності членів правління, печатку і ключі від службового кабінету передано новообраному голові правління АТ Олександрові Колеснику, щодо якого немає рішення на користь Вангеліса Фотокакіса;

—18.07.1996 року судовий виконавець склав акт про добровільне виконання попереднім головою правління Іваном Зайцевим, позов до якого подавав Вангеліс Фотокакіс, судового рішення. Цей акт не оскаржений В. Фотокакісом, що виключало надалі примусове виконання судового рішення.

Скажи, хто поруч з тобою, і я скажу...

Викликає сумнів і неупередженість голови Першотравневого районного суду пана Кімстача під час розгляду позову В. Фотокакіса до тодішнього голови правління АТ І. Зайцева. Підтвердженням цього може бути акт комісії представників Фонду державного майна України та Мінмашпрому, яку було створено у відповідь на звернення Голови Верховної Ради України Олександра Мороза розглянути листа акціонерів щодо порушення їхніх прав. У документі за підписами чотирьох начальників відділу Фонду держмайна та Мінмашпрому сказано, що, за інформацією голови ініціативної групи С. Олійника, у зборах на стадіоні «Буковина» взяли участь акціонери, які володіють 68 відсотками акцій. Саме вони начебто 20 квітня 1996 року обрали головою правління АТ В. Фотокакіса. У той самий час на прохання членів комісії, яка прибула з Києва, ініціативна група не змогла надати списків акціонерів, які брали участь у зборах. А якщо додати заяви акціонерів, які володіють 46 відсотками акцій, про те, що вони не брали участі у зборах на стадіоні, то стає очевидна фальсифікація документів прихильниками Фотокакіса. Згідно зі статутом АТ В. Фотокакіс, С. Олійник та Є. Єнулаєв не мали права балотуватися на посаду голови та членів правління, бо вони не перебувають у трудових відносинах з АТ «Чернівецький машзавод». Ряд заяв акціонерів свідчить також про те, що їхні прізвища були у списках присутніх на зборах, хоча самі вони на той час були у відрядженнях. Усе це за короткий час зуміли встановити члени комісії з Києва, але чомусь не побачив чи, можливо, не хотів побачити голова Першотравневого районного суду Чернівців пан Кімстач. Чому? Можна лише здогадуватися.

А щодо принциповості міліції і прокуратури, то тут також чимало запитань. Чому, наприклад, не порушено ніяких кримінальних справ проти федерації східних єдиноборств, приватного охоронного агентства «Альфа», які теж кілька разів брали штурмом адмінприміщення машзаводу. І, як сказав у розмові зі мною керівник УМВС у Чернівецькій області Валерій Бевз, його підлеглий — заступник начальника управління напередодні подій 5 жовтня викликав до себе і мав серйозну розмову з місцевим «авторитетом», який зі своїми хлопцями хотів підсобити міліціонерам виконати судове рішення.

Чому суд більше двох місяців не розглядає позов голови правління АТ Олександра Колесника (законність обрання якого на цю посаду підтвердила обласна прокуратура) до Вангеліса Фотокакіса? Хоча свого часу позов В. Фотокакіса до І. Зайцева розглядався навіть за відсутності відповідача. Чому також не порушити кримінальну справу у зв'язку з фальсифікацією документів про обрання на стадіоні «Буковина» головою правління АТ Вангеліса Фотокакіса? Чому протягом двох місяців УМВС у Чернівецькій області не давало дозволу на виготовлення замість вкраденої нової печатки, яка потрібна не особисто голові правління, а для роботи підприємства. Водночас у травні незаконно одержав дозвіл від УМВС на виготовлення печатки Вангеліс Фотокакіс. Незважаючи на втручання обласної прокуратури, печатку і досі не вилучено. І взагалі, чому по один бік опинилися міліція, суд, місцеві авторитети, лідер комуністів та інші, а по другий —працівники машзаводу, які захищали і захищатимуть свої права, попри будь який тиск?

Часткова відповідь не ці запитання прозвучала на виїзному засіданні Координаційного комітету боротьби з корупцією і організованою злочинністю при Президенті України, яке відбулося в Чернівцях. Олег Литвак, який очолює цей комітет, зокрема сказав, що перш ніж кидати вишколених професіоналів з «Беркута» і «Сокола» проти охорони заводу, керівництво УМВС мало б передбачити наслідки таких дій. Бо коли юрист помилково тлумачить і використовує норми права, тоді кажуть — така держава. Можна з впевненістю твердити: Олег Литвак, який працював першим заступником генерального прокурора України, знає що каже.

Не допомагаєте? Тоді не заважайте

І на закінчення коротко про справи виробничі в акціонерному товаристві. Незважаючи на те, що керівництво змушене ділити робочий час між справами заводськими і прокурорськими, нині фактично працюють усі цехи підприємства. Середньомісячна заробітна плата становить 200 гривень. Виплачують її вчасно, як і відраховують гроші до бюджету. Наперед розрахувалися вже за тепло- та електроенергію для заводу і мікрорайону. Закуплено 20 квартир для працівників машзаводу. Укладено чимало перспективних взаємовигідних угод на постачання обладнання в десятки країн світу. Обласна державна адміністрація зацікавлена у стабільній роботі підприємства. Адже надходження до бюджету — це виплата пенсій, зарплата вчителям, медикам. А інші повинні, напевне, дотримуватися золотого правила — не бажаєш підставити своє плече, то хоч не заважай. Бо рано чи пізно сповідуваний окремими політичними силами принцип «чим гірше — тим краще» врешті-решт повернеться проти них.

Київ—Чернівці—Київ.

Віталій ЖЕЖЕРА, «Голос України»

КОРОТКІ ЗУСТРІЧІ ПІСЛЯ ДОВГИХ РОЗЛУК

ДЛЯ автора цих рядків нижчевикладена історія почалася несподівано й дещо навіть курйозно. До редакції надійшов лист із Гадяча від підполковника запасу Костянтина Захаровича Нестеренка. По-військовому прямо підполковник писав: рекомендую використати для газети рідкісний збіг обставин, за яких двоє кадрових прикордонників зустрілися рівно через 55 років. Вказано було й імена тих колишніх прикордонників: генерал-лейтенант Микола Лавриненко і майор Олексій Лісун. Обидва на початку війни служили в 79-му Ізмаїльському прикордонному загоні, а розлучилися після боїв під Ізюмом, і ось аж тепер якимось чином зустрілися знову. Але про саму цю чудесну зустріч не було сказано ні слова, думай що хочеш, отож лист трохи нагадував патетичну фразу Карлсона-що-живе-на-даху: «Сталося диво!..» І лише згодом вималювалися драматичні й справді в чомусь неповторні подробиці. Приміром, з'ясувалося, що сам підполковник Нестеренко був третім безпосереднім учасником подій, хоч і не написав про це. А по-друге, надсилаючи до редакції свого листа, він, очевидно, ще не знав, що ота дивовижна зустріч через 55 років ... ще й досі не відбулася, точніше — напіввідбулася, якщо можна так сказати. Але нехай буде все по порядку.

Один із трьох

Єдиний з трьох учасників цієї історії, з ким поки що вдалося особисто познайомитися, — майор Лісун Олексій Мусійович, 81-річний киянин. Втім, киянином він став зовсім недавно. Родом із Сумщини, усе життя прослужив у прикордонних військах, кочуючи по Євразії від Німеччини до Монголії. Вийшовши в запас у кінці 50-х, осів на Чернігівщині, але дочка після інституту отримала розподіл у Душанбе, батькам було не звикати пакувати валізи, і переїхали вони вслід за дочкою до Таджикистану, а після відомих тамтешніх подій знову знялися з нагрітого місця, і ось живуть у Києві, куди перебралися лише нинішньої весни. Тут же справили й золоте весілля з Єлизаветою Никифорівною. Вона родом з Одещини, звідки й почалася вся ця історія.

Як у «Слові о полку»

А історія, про яку рекомендував розповісти підполковник Нестеренко, має ось який вигляд. Троє молодих офіцерів — Лісун, Нестеренко та Лавриненко почали службу 1938 року в 79-му Ізмаїльському прикордонному загоні. Дружили міцно, хоч і бачилися, з огляду на особливості служби, рідко, особливо з Лавриненком, майбутнім генерал-лейтенантом, — він служив тоді у розвідці.

В ніч на 22 червня сорок першого року Лісун пішов з дому, не попрощавшись. Ця ніч розлучила їх з Єлизаветою Никифорівною майже на чотири роки, але то вже інший сюжет. Тим часом 79-й прикордонний загін прийняв бій з гітлерівцями і... перейшов у контрнаступ. Для людини, хоч трохи знайомої з військовими справами, це виглядає майже неймовірним. Адже прикордонні війська для таких операцій не пристосовані, не їхня справа — кидати виклик наступаючій у всеозброєнні армії. Та як там не є, а підрозділи 79-го загону форсували Дунай, зайняли на румунському березі кілька населених пунктів й утримували їх 10 днів! У ході боїв захоплено понад 500 полонених, артилерію, склади. Словом, зовсім нехрестоматійний початок тієї війни. Відступили прикордонники тільки за наказом. За цей час на інших ділянках фронту німці пройшли вже досить далеко.

Доля 79-го загону (пізніше — полку) славна: він пройшов з боями від кордону до Сталінграда й назад до Берліна, а нині стоїть у Криму. Майор Лісун згадав, як він складав для музею список боїв полку. Список міг стати надто довгим, отож майор обмежився лише боями батальйонного рівня, не згадуючи безлічі дрібніших сутичок. Особливо важко було в серпні сорок першого на підступах до Кіровограда, де прикордонники грудьми закрили шлях танкам Клейста. (Прикметно, що підполковник Нестеренко після служби оселився саме в Кіровограді, це була ніби спроба повернути кращі дні молодості. Вже потім він перебрався до Гадяча, як і Лісун — услід за дочкою). А ще ж були бої весною сорок другого на Харківщині, під Ізюмом, де пояк при виході з оточення втратив понад половину людей, а все ж пробився багнетами й гранатами за Сіверський Донець, врятувавши полковий прапор. Саме тоді трьох друзів розвело нарізно, на березі ріки, де-ходили колись коні князя Ігоря. Як у «Слові» сказано: «Ту ся брати розлучиста...»

Окремий сюжет

У сорок дев'ятім підрозділ, яким командував Олексій Лісун, було переформовано у батальйон по боротьбі з бандитизмом і перекинуто на Рівненщину. Зайве пояснювати, що тут до чого й про яких «бандитів» мова. Він воював там майже три роки, батальйон втратив десь 17 чоловік, небагато, бо Повстанська армія вже не мала сил для відкритих боїв. Отже, з протилежної сторони втрати були незмірно більші, бо, розповідає старий майор, «бандити поводилися дивно і в полон не здавалися. Якось групу їх відтіснили на міст, наступаючи з обох берегів. Але взяти нікого не вдалося, вони кинулись у воду з криками «Хай живе самостійна Україна!» Узяти їх живими був лише один спосіб: кинути в бункер димові шашки й почекати, поки вони знепритомніють. Та навіть на допитах із застосуванням силових методів від них важко було чогось добитися, окрім тих же слів «Хай живе...»

Я вагався: писати про це чи ні, і все ж пишу, бо історична пам'ять — хитра річ, нині багато хто залюбки згадує, «як нас душили бандерівці», а не навпаки. Майор нічого не переінакшує. З огляду на це свідчення старого бойового офіцера видається безцінним — саме тому, що це говорить не тиловий захребетник, а справжній солдат, котрий ходив проти танків Клейста з однією гранатою. Отакий вимір трагізму: найкращих українських солдатів виставляли проти найкращих українських же солдатів. Знову ж таки — як у «Слові о полку...» — брат на брата. А про масштаб протистояння можна судити із свідчень відставного майора: 1 травня 1950 року проти десанту УПА було кинуто 60 тисяч регулярних військ. Коли кільце стиснулось, виявилося, що диверсантів усього душ п'ятнадцять. У полон ніхто не здався.

Місце зустрічі змінити не можна

Після прориву на Сіверському Дінці воювали й служили вони вже окремо, і ні разу не бачилися, хоч Лісун з Нестеренком листувалися по війні регулярно. Лавриненко став генерал-лейтенантом і перед виходом у відставку командував Західним прикордонним округом на Україні. Дізнавшись про переїзд Лісуна до Києва, Нестеренко повідомив йому, що там же мешкає і Лавриненко. Тоді ж написав і отого листа до редакції.

Лісун тут же зателефонував генералові, але виявилось, що той якраз лежить у госпіталі після інфаркту. Генерал врешті вийшов з госпіталю, а через три дні опинився там знову, вже з інсультом. Дружину він не впізнає, а більш нікого до нього й не пускають, щоб не турбувати. Так минуло нинішнє літо. Вже восени, сам нетвердо стоячи на ногах після власного інсульту, Лісун зайшов до госпіталю й попросив: якщо генерал спить, пустіть мене до нього. Пустили. Майор подивився на сплячого товарища, ледь упізнав, але таки впізнав, трохи постояв над ним і тихенько вийшов з палати. Отака була їхня напівзустріч. Тож Нестеренко поспішив з листом. Сам він збирався приїхати на золоте весілля, але затримали пенсію, не зміг. Втім, майор Лісун клопочеться: треба зустрітися, обов'язково втрьох! Єлизавета Никифорівна каже: «Отак він усе життя — то з ворогами йому треба зустрітися, то з друзями...»

Все ж хочеться думати, що всі троє колись побачать один одного. Бо у їхньому житті було таки більше жертв, аніж нагород і подарунків долі.

Роман ВАТРИЧ, журналіст

Імена

СЬОГОДНІ музиканта і диригента Володимира Співакова, без перебільшення, знає весь мистецький світ. Камерний оркестр «Віртуози Москви», створений ним наприкінці 70-х років, з незмінним успіхом виступає у найпрестижніших залах музичних столиць нашої планети. А самого Маестро почасти запрошують диригувати найпопулярнішими камерними оркестрами світу.

Чим живе сьогодні геніальний музикант і диригент, що його хвилює, про що він мріє?

Володимир СПІВАКОВ: «Працюю в Іспанії, гастролюю по світу і ремонтую свою квартиру в Москві»

Я нікого не силував їхати до Києва навесні 1986 року

«Звістка про те, що сталося в Чорнобилі, застала нас в Австрії, де ми тоді гастролювали, — згадує Маестро. — Через кожні двадцять хвилин телевізійні новини знову і знову повторювали про трагедію.

Після гастролей ми мали їхати в Україну, на «Київську весну». То був доволі престижний фестиваль — навіть народні артисти Союзу вважали за честь виступити на ньому, особливо у філармонійному залі, який славиться своєю акустикою. Але біда у Чорнобилі багатьох налякала».

Володимир Співаков зібрав своїх віртуозів у готельному номері і сказав:

— Так, у Києві нещастя. Але там зосталися люди, які чекають нас, нашої підтримки.

— А ти поїдеш? — запитав диригента хтось з музикантів.

— Так.

Маестро нікого не силував, але в призначений день усі дружно зійшлися на Київському вокзалі у Москві.

«Коли ми з'явилися на сцені Київської філармонії, —продовжує В. Співаков, — увесь зал зустрів нас стоячи. Багато хто з глядачів не приховував сліз. Того неможливо забути. Бо людська біда, пережита спільно, гуртує людей сильніше, ніж будь-яке застілля і велемовні тости на ньому».

Оркестр «Віртуози Москви» був чи не єдиним відомим колективом, який одразу після вибуху в Чорнобилі приїхав на фестиваль «Київська весна». А через десять років — навесні 1996-го — за ідеєю Володимира Співакова в Україні проведено грандіозну добродійну акцію «Відлуння Чорнобиля», під час якої «Віртуози Москви» разом з хором академії «Санта-Чечілія» (Італія) і провідними солістами з Польщі, Німеччини і США виконали «Реквієм» Моцарта і «Прощальну симфонію» Гайдна.



«І люди — хворі, каліки, уражені радіацією, які ніколи не були на таких концертах, підходили до мене за кулісами Національної опери зі сльозами на очах —музика стала для них одкровенням і щастям», —згадує Маестро.

Майте справу з небайдужими

Чому «Віртуози...» вже третій рік співпрацюють з групою «Інтерпайп» і банком «Кредит-Дніпро» із Дніпропетровська? «Тому, що вони вкладають гроші у розвиток культури, — розповідає В. Співаков. — Отже, думають про людей, про їх майбутнє. Не всі, аж ніяк не всі, хто працює сьогодні в бізнесових структурах, так роблять. Не всі розуміють, що треба ділитися. Інакше душа стає пусткою. Це суто християнське розуміння».

Маестро нагадує, що в одкровеннях св. Івана Богослова сказано: «Я знаю діла твої, що ти не холодний, ані гарячий.

А що ти ні теплий, і ні гарячий, ані холодний, то виплюну тебе з Своїх уст...»

«Ні гарячий, ані холодний» — то ніякий. То байдужий. І така людина не може сподіватися на ласку Божу. «Саме в Дніпропетровську, — каже Маестро, — я зустрів людей небайдужих, з якими із задоволенням співпрацюю».

В. Співаков сподівається разом зі своїми партнерами —«Інтерпайпом» і банком «Кредит-Дніпро» — реалізувати наступної весни ще один спільний проект. Ідеться, зокрема, про виступ у Києві, як і в інших містах, разом з «Віртуозами...» видатного співака сучасності, бас-баритона Томаса Кваcтова. Він інвалід, без рук, але Бог дав йому неповторний голос, яким насолоджуються наші сучасники. «Сподіваюся цей проект реалізувати», — каже В. Співаков. А коли взяти до уваги, що він ніколи не зупиняється на півдорозі, а звик усе доводити до кінця, то знаменитого співака в Україні ми, очевидно, все-таки почуємо.

Музика світить усім

«Класика — це для всіх. Як Чехов, так і Моцарт. Музика світить усім», — переконаний Маестро. Правда, було б непогано, щоби слухачі готувалися до зустрічі з виконавцями. Щоби мали змогу купити записи творів, які виконуватимуться на концерті, прослухати їх удома. А потім — порівняти з тим, що почули під час концерту, і винести із залу власні враження, власну думку.

Модне те, що професійно зроблене

Ще Шуман сказав, що за модою ніколи не встигнеш —залишишся тільки старим фатом. «Я думаю, це цілком справедливо, — каже В. Співаков. — Модне завжди те, що добре зроблено. Що виконане на високому професійному рівні. Бо навіть із твору середнього штибу можна зробити «цукерку». І навпаки».

На сцені ошукувати не можна

«Проводжу репетиції конкретно за матеріалом — створюю каркас твору, який виконує оркестр. І завжди залишаю «порожні клітини» — для імпровізації, для миттєвості. Щоби всі —і на сцені, і в залі — входили у процес творчості», — розповідає В. Співаков. Бо концерт справжній, за словами Маестро, лише тоді, коли його створюють не лише на сцені, а ним охоплений, поглинений зал. І в душі у кожного слухача народжується щось своє, найпотаємніше, яке надовго залишається з людиною.

(Закінчення на 14-й стор.).

Хочеш мати навар — думай про свій товар,

або Чотири монологи президента світлотехнічної компанії «Ватра» Романа Яремчука про наболіле



Точка зору

МИ ЗУСТРІЛИСЯ з Романом Юліановичем Яремчуком через кілька днів після приємної для колективу події —отримання Золотої європейської відзнаки за якість продукції. Але настрій у багатолітнього керівника відомого тернопільського підприємства аж ніяк не асоціювався з цією приємною звісткою. Скоріше —навпаки. Ні, «Ватра» зуміла пробитися на нинішні ринки збуту, навіть на західноєвропейські, більш-менш тримається на фінансовому плаву, вкладає гроші в модернізацію виробництва... І все ж таки проблем не бракує. Гострих, пекучих. Яких самим виробникам розв'язати не під силу. Та й, зрештою, не від них це залежить. Утім, послухаймо президента. Що він думає з цього приводу?

Де взяти гроші?

Сьогодні мене вже ніхто не переконає в тому, що жорсткий ортодоксальний монетаризм дає нам якісь позитиви. То ілюзія. А те, що він заганяє наше виробництво у глухий кут, доволі виразно видно зі співвідношення наявної грошової маси до валового внутрішнього продукту. Саме це співвідношення протягом останніх п'яти років упало з 0,6 до 0,1. Тоді як у Німеччині цей показник становить 0,67, в Англії —0,87, а в Японії — 1,16.

Свого часу мені пощастило побувати кілька разів у Японії. І ця країна, яка створила «економічне диво», у 70-х роках мала щомісячну інфляцію на рівні 7—8 відсотків, щоби збільшити масу обігових коштів і в такий спосіб наростити обсяги виробництва.

Так, ми стримали інфляційний обвал. Але яка від того користь, коли люди місяцями не одержують зарплати, коли не мають змоги купити найнеобхідніше для сім'ї, коли зупиняється виробництво, коли все перебирається в «тінь»? Хто від того виграв? Люди, держава? Лише той, хто працює в «тіні» і не сплачує податки.

Суто монетаристські підходи, як то кажуть, зробили своє, більш-менш стримали інфляційні процеси. Тепер треба думати над тим, як збільшити обігові кошти. І для тих, хто виробляє, і для тих, хто торгує.

Щоправда, деякі економісти застерігають нас, що, мовляв, за такого підходу до лікування економіки знову набере розгону маховик інфляції.

Але то не зовсім так. То один з нових міфів, який чомусь підтримують на всіх рівнях.

Як цього уникнути? Ось одна зі схем. Сьогодні можна емісійним шляхом спрямувати гроші, скажімо, для придбання нових технологій, нової техніки. Тобто «зв'язати» ці гроші з виробництвом, щоби вони працювали. Отже, отримавши довготермінові кредити, виробничники вкладуть кошти в основний капітал.

Ті підприємства, які постачатимуть потрібну техніку, також матимуть роботу й, відповідно, гроші, щоби вчасно розрахуватися зі своїми працівниками.

А ті, які отримали нову техніку, нові лінії, розширять виробництво, водночас зменшивши собівартість продукції — отже, і ціни на неї, що, звісно, стимулює ринок.

Грабунок у формі... кредиту

Та навіть ті кошти, які заробляємо, «втікають» від нас через різноманітні податки, збори і відрахування. Як вода в пісок. Ми за дев'ять місяців нинішнього року на кожну гривню прибутку заплатили понад півтори гривні різних зборів і відрахувань.

Мені можуть заперечити, що то не все йде з прибутку. Не все. Але неодмінно — з обігових коштів, чого і так гостро бракує. А нинішня криза неплатежів — то передусім брак обігових коштів.

Не хочу нічого прогнозувати — я не ворожбит. Та постійно себе запитую: а що, нинішня економічна політика в Україні дає позитивний результат? Принаймні наше виробництво це не відчуває, хоча цехи поки що працюють. Але це не завдяки нинішній економічній політиці, а скоріше всупереч їй.

Нині з ким із господарників не зустрінешся — всі скаржаться на фінансово-кредитну систему. На жаль, не змогли обійтися без кредиту і ми. Торік узяли санаційний кредит розміром 200 мільярдів карбованців-купонів, щоби врятувати себе від прорахунків державної економічної політики.

Так ось, за рівня інфляції в першому кварталі нинішнього року в 21 відсоток ми платимо банкові 105 відсотків процентів, у другому кварталі інфляція падає до 3,7 відсотка, а ми банкові — 22,5 відсотка. У третьому — інфляція зупинилася на позначці 7,9 відсотка, а з нас кредитори забирають 15 відсотків.

Де, в якій країні ви бачили такі процентні ставки на банківські кредити? То навіть у здоровий глузд не вкладається. То є справжнє здирство. І як результат того грабунку — протягом дев'яти місяців нинішнього року ми заплатили за банківські кредити триста мільярдів купонів-карбованців і відстали в зарплаті на сто мільярдів карбованців. Та ще й щось говоримо про підтримку вітчизняного виробника! Та нехай нас Бог боронить від такої «підтримки».

І коли мені постійно нагадують про малі темпи інфляції, причому подають це як велике досягнення, я знову хочу запитати: а яка користь від того? Щоби сподобатися Міжнародному валютному фондові — і не більше! Бо коли мала інфляція, то, зрозуміло, ми платимо малі проценти за кредити. А в деякому разі —навпаки. Отже, банки просто паразитують—наживаються на нашій фінансовій скруті.

Мало того, банки, по суті, перестали кредитувати народне господарство, тобто промисловий та аграрний сектори. Бо підприємство не в змозі повернути позичені гроші за такі лихварські проценти. І ми вже протягом року не взяли ані копійки.

Водій, який не хоче сідати за кермо

Насправді держава виступає сьогодні в ролі стороннього спостерігача, начебто економічні процеси її взагалі не стосуються. Мовляв, хто виживе — добре, а загине — нічого страшного. Але, зрештою, йдеться не лише про долю того чи того підприємства, про людей, які там працюють, а й про майбутнє всієї держави.

Хоч би що там казали, але держава зобов'язана в цей складний перехідний період регулювати економічні процеси, не пускати їх на самоплив. А тим часом вона тихо-мирно відійшла від головної функції —регулюючої.

Нині маємо взагалі якусь дивну ситуацію. Схожу на таку. Скажімо, я наймаю водія автомобіля і кажу: «Сідай за кермо, бо ти ліпше водиш машину». А у відповідь чую: «Ні, я ліпше примощуся збоку, а ви самі кермуйте».

Чи можливе таке в реальному житті? Та ніколи! А наша держава якраз виступає в ролі водія, який не хоче сідати за кермо.

Лозунгів ми вже вдосталь наслухались. І за радянських часів, і тепер. Потрібні реальні економічні механізми, які дадуть змогу піднятися тому, хто вміє працювати. Треба «реанімувати» товарно-грошові відносини, які гинуть буквально на очах. Треба ліквідувати або принаймні зменшити дисбаланс між обіговими коштами, які тануть, мов весняний сніг, і цінами, які дедалі вище пнуться вгору. І, по суті, стають недоступними для широких верств населення. Тобто приборкати зростання цін — і то треба робити якнайскоріше. Починаючи з монополістів.

Ні, я не закликаю до того, щоби держава стала нянькою для кожного виробника. Але вона має створити такі економічні стосунки, таку економічну атмосферу, в якій підприємливий, фахово підготовлений і чесний виробник неодмінно виживе. А коли вдамося лише до «кулака», до «надзвичайних заходів» — зупинимося й викинемо на вулицю тисячі, мільйони людей, залишивши їх без куснея хліба.

Невже ми того хочемо?

Ринок — не прохідний двір

Огляньмося довкола: в магазинах, на ринках, на екранах телевізорів здебільшого імпорт. Те, що зроблено за кордоном. Дожилися вже до того, що ввозимо картоплю і моркву з Польщі і Туреччини. А наше —гниє. То кого ми кредитуємо? Звісно, чужого виробника.

Правда, ті, які до такого допустили, нас повчають: «А ви конкуруйте!» І то звучить, як насмішка. Як, скажіть, конкурувати з отим мізерним коефіцієнтом монетаризації? З такими здирницькими податками і грабіжницькими кредитними ставками?

Та й держава, яка дбає про вітчизняного виробника і своє майбутнє, має створити власний ринок. І захистити його як ззовні, так і зсередини.

Звісно, без критичного імпорту не обійтися. Але ніхто так не відчиняє навстіж вітчизняного ринку для імпорту, як це зробили ми. Он Японія імпортує лише 6,9 відсотка товарного валу, США — 9,6... А до нас стікається все барахло, що не має збуту на Заході, і ми вдаємо, ніби нічого не сталося. Та ще й галасуємо на всіх перехрестях про захист вітчизняного виробника.

Парадокс, та й годі. Прикрий парадокс.

Монологи записав
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.





Від тюрми і від суми...

Григорій ГРИНЬ, Олександр КЛИМЕНКО (фото), «Голос України»

Цікаво, а скільки може коштувати баран? На ринку, стверджують фахівці, не більше 300 гривень. Для кожного з трьох засуджених, які поцупили барана в рідному колгоспі, «шашлик» обернувся трьома роками позбавлення волі. У колонії посиленого режиму, з конфіскацією особистого майна. А для держави їхнє утримання й перевиховання виллється, щонайменше, у п'ять тисяч гривень. «Відбуває строк» тут і механізатор, який вилаяв голову колективної селянської спілки. «Злісний хуліган» також отримав три роки, а вдома залишилися двоє діток і хвора дружина. Хто їх тепер підтримає, хто допоможе?

А загалом у колонії, що розрахована на 1200 ув'язнених, відбувають покарання понад дві тисячі чоловік. Звідси — і ліжка у три яруси у спальних приміщеннях, і, напевне, лише 10-відсоткове від потрібного фінансування колонії.

Офіційно це Установа з виконання покарання — 64 УМВС України в Полтавській області. У просторіччі —«зона», де начальником служить підполковник Микола Ісаєв. На табірному жаргоні — «хазяїн». Ісаєв — людяний, справедливий, і за це його поважають «зеки». А повага засуджених для начальника багато значить.

«Найкрутішим авторитетом» у 64-й колонії вважають пудового кота Базіліо — його ніхто не скривдить. Крутіших від нього тут і бути не може, бо в колонії відбувають покарання лише особи, які засуджені вперше. Є серед них убивці, гвалтівники, рекетири, грабіжники... Контингент — мозаїчний, проте, переважно, молодь. Середній вік — близько 25 років. З іноземців єдиний — Карім з Бангладеш — доглядає громадських папуг. За рік уже оволодів російською. Тепер посилено вивчає українську, має шанси вивчити ще вісім мов.

Більшість з ув'язнених плете дротяні сітки, а ще навчилися ліпити горщики, робити двері й вікна. Щоправда, з роботою сутужно: колонія, що її задумували як контрагентську, сьогодні сидить на голодному пайку. Як, власне, і суміжник — турбомеханічний завод.

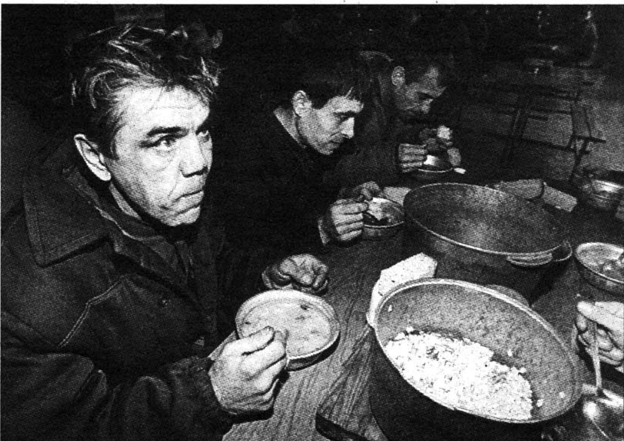
24-річний убивця, котрий «мотає» 15-річний строк, на не зовсім логічне запитання "Як живеться?" з іронією відповів:«Добре, навіть чудово! На обід йдемо».

У меню — борщ з картоплею, перлова каша з м'ясом і білий хліб. Свіжий, пухкий. Але чомусь навіть побіжний погляд на нього викликає гіркий присмак.

Полтавська область.









Пішов з життя великий актор



Великий італійський актор Марчелло Мастроянні помер у своїй паризькій квартирі від раку підшлункової залози. Цю сумну звістку повідомили журналістам близькі маестро — колишня дружина Катрін Деньов, дочка Кьяра Мастроянні та один з його найближчих друзів, актор Мішель Пікколі.

Мастроянні було 72 роки. Вже протягом багатьох місяців він тяжко хворів і під час своєї останньої появи на Каннському фестивалі торік в травні мав дуже стомлений вигляд. Та навіть знаючи про свою невиліковну хворобу, він не втрачав почуття гумору. Представляючи фільм «Три життя і лише одна смерть» (режисер Рауль Руїз, Чилі), де він зіграв відразу чотири ролі, Мастроянні, намагаючись уникнути розпитувань репортерів, вигукнув: «Актор, актор, чому весь час кажуть про нього, а дантист — це що, лайно? Він, може, й не поміняв багато життів, проте скільки зубів за своє одне!»

Марчелло Мастроянні був однією з найяскравіших зірок європейського кінематографа, і в пам'яті мільйонів шанувальників кіно його ім'я практично невіддільне від імені іншого великого італійського класика — режисера Федеріко Феллліні. «Солодке життя», «Вісім з половиною», «Казанова», «Місто жінок» — ось лише кілька із картин, для участі в яких Феллліні запрошував свого друга Мастроянні. І успіх був незмінний.

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Терористів на свято не запрошували

Щороку 23 грудня японці відзначають національне свято — День народження монарха Акіхіто. Але цього разу усі урочистості, на прохання самого монарха, буде відмінено.

Протягом тижня посольства Японії влаштовували в усіх країнах прийоми з нагоди свята. Не винятком стало і Перу. У вівторок до посольства Японії в Лімі прийшло майже 500 гостей. Було запрошено і президента Перу Альберто Фухіморі, але у нього в останню хвилину змінилися плани...

Те, що сталося за кілька хвилин по початку урочистостей, можна назвати безпрецедентним. Група бойовиків — членів екстремістського угруповання «Революційний рух імені Тупака Амару» (РРТА), що увірвалися до посольства, захопили в заручники матір, брата і сестру президента, кількох міністрів, зокрема міністра закордонних справ Перу, вищих осіб парламенту, бізнесменів, представника ООН у країні, а також кілька десятків іноземних дипломатів. У тому числі, послів Іспанії, Німеччини, Канади, Греції, Уругваю, Венесуели, Польщі, Панами, Австрії, Чехії, Куби, Болівії, Південної Кореї, Індії, Бразилії та Малайзії, які, природно, прийшли на святкування з дружинами...

Це не перший терористичний акт, здійснений РРТА-рухом марксистського спрямування, що виступає за «рівність у злиднях», і давно набув слави найжорстокішого в Латинській Америці. Саме за схильність до насильства РРТА визнано поза законом. Нині близько 400 його членів перебувають у в'язницях Перу. Головна з вимог терористів — їх звільнення. Окрім того, озброєні автоматами Калашникова екстремісти вимагають надати їм можливість (разом зі звільненими «товаришами») дістатися хащ перуанської сельви, виплатити велику суму у вигляді так званого «військового податку», а також... змінити економічний курс уряду і радикально реформувати судову систему.

Якщо президент Перу не виконає цих вимог, терористи пообіцяли... розстріляти всіх заручників, розпочавши з господарів будинку, тобто з японських дипломатів.

Після кількох годин переговорів вдалося домовитися про звільнення жінок. За добу терористи також погодилися звільнити послів Канади, Греції, Німеччини, радника посольства Франції і перуанського дипломата, які взяли на себе роль посередників. Наступного ранку було звільнено ще кількох осіб, чиє здоров'я від хвилювання і перевтоми істотно погіршилося.

Екстремісти також погодилися на те, щоб Червоний Хрест передав заручникам питну воду, харчі, ліки і кілька сотових телефонів. Проте на цьому, схоже, поступки закінчилися. Обидві сторони залишилися непохитними.

Звичайно, за нинішніх обставин президентові Фухіморі значно важче «не поступитися принципами». Адже серед заручників дипломатичні представники 13 країн Америки, Азії і Європи. Перші особи цих країн одразу зробили відповідні заяви, у яких засудили теракт, але закликали президента Фухіморі не ризикувати життям і здоров'ям заручників. США направили до Ліми групу своїх спеціалістів з боротьби зі злочинністю. Відрядила до Перу експертів і Англія. Висловили готовність це зробити Німеччина, Франція та інші країни. У четвер до Ліми прилетів і міністр закордонних справ Японії Юкіхіко Ікеда... Мало того, виходячи з міркувань гуманності, Еквадор висловив готовність прийняти на своїй території терористів. Це не означає, що їм буде надано політичний притулок, але нині глави держав ламають голови над тим, як змусити РРТА змінити свої плани і звільнити заручників з полону. Представники Червоного Хреста, яким дозволено заходити до приміщення посольства, кажуть, що захоплені зберігають витримку і спокій. Але нині головне, щоб і терористам вистачило витримки і здорового глузду.

«Любий Санта Клаусе...»



Кожен знає, що Санта Клаус живе далеко-далеко, У Лапландії... Проте всі діти з будь-якого куточка світу дуже легко можуть надіслати йому вісточку.

Сотні листів знаходять дорогу до поштової станції Санта Клауса. Вона неподалік від столиці фінської провінції Лапландії міста Рованіємі, у селі, яке так і зветься — Санта Клаус. Узимку село засипане снігом, а влітку там світить північне Сонце, що не заходить.

Поштову станцію Санта Клауса створено порівняно нещодавно, 1985 року. Спочатку вона містилася у невеликій хатині, а нині — у величний будівлі з колод і каміння. Атмосфера на цій станції й справді особлива, бо Різдво тут триває цілий рік.

На поштовій станції Санта Клауса весь час працюють чотири гноми. У листопаді в них розпочинається гаряча пора: щодня надходять тисячі листів. Тоді Санта направляє їм на допомогу ще 30 гномів. Правду кажучи, «гноми» Санта Клауса — звичайні люди з Рованіємі. Діяльність цієї поштової станції фінансує фінська поштова служба і Міністерство торгівлі та промисловості.

Щороку Санта Клаус отримує близько півмільйона листів. Пошта надходить, звичайно, з усіх кінців світу. Її обсяг збільшується від Різдва до Різдва завдяки величезній популярності поштової станції Санта Клауса.

Кожний лист, що надходить, потрапляє до рук Санта Клауса та його гномів. У цьому й полягає секрет величезної популярності цієї поштової станції. Діти знають, що коли вони надсилають листи Санті, то їх обов'язково прочитає або він сам, або, принаймні, один з його маленьких помічників.

Звісно, Санта отримує пошту і після Різдва. Деякі з кореспондентів просто забувають завчасно надсилати свої послання. Санті надходять сотні тисяч листів від дітей, які дякують йому за подарунки. І це йому, звичайно ж, приємно.

На жаль, Санта Клаус отримує стільки листів, що не в змозі всіх їх зберегти. Проте він робить, що може: на поштовій станції є сховище, де можна зібрати більш як мільйон листів. Коли всі комори наповняться, найдавніші листи відправляють у вогонь. На щастя, наклеєні на них марки не поділяють такої долі: гноми обережно зрізають їх з конвертів і продають колекціонерам. Отримані гроші передають до Дитячого фонду ООН — ЮНІСЕФ. Ці кошти допомагають зробити світ для дітей кращим і щасливішим.

Деякі люди помилково вважають, що Санта Клаус живе на Північному полюсі або навіть у Швеції. Проте листоноші всіх континентів знають, що справжня адреса Санти — фінська Лапландія, — розповідає журнал «Європа». Тож хвилюватися не варто: навіть якщо адресу на конверті написано неправильно, більшість листів все одно доставляють у Фінляндію. А коли хтось хоче бути цілком певний того, що жодної помилки не трапиться, йому треба лише написати на конверті одну-єдину правильну адресу. Ось вона:

Santa Claus
FIN-96930
Arctic Circle

Американці знають, що роблять

Постать нового — сьомого — Генерального секретаря ООН уже відома. Ним став 58-річний Кофі Аннан.

Американці можуть радіти — Кофі Аннан, за висловленням Ассошіейтед Пресс, «це саме те, чого прагнув Вашингтон». Родом з Гани, довгий час керував усіма миротворчими операціями як заступник генсека ООН, вільно розмовляє англійською, до того ж з американським акцентом, бо отримав титул бакалавра економіки в Макліcтер коледж у штаті Міннесота.

Французи противилися «ганській розв'язці» найдовше. Вони симпатизували представникові франкомовної Африки, орієнтованому на колишню метрополію, — міністрові закордонних справ Кот д'Івуара Амару Ессі, проте здалися після того, як навіть Єгипет перестав на бік громадянина Гани.

Кофі Аннан — досвідчений дипломат, котрий провів понад 30 років на різних адміністративних посадах у системі ООН. Він змусив заговорити про себе з пієтетом під час війни у Перській затоці, коли зумів домовитися про звільнення заручників та гарантувати права півмільйона «робітників у гостях» з азіатських країн, котрі «застрягли» в Іраку і Кувейті.

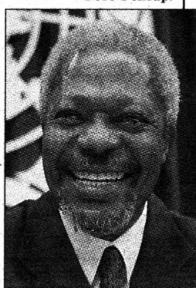
Серед переваг Кофі Аннана, що примирили з ним зрештою й Париж, знання французької та кількох африканських мов. Він має також диплом магістра з менеджменту від престижного, знову ж таки американського, вузу — Массачусетського технологічного інституту.

Його дружина Нане Кронштедт — племінниця Рауля Валленберга, шведського дипломата, котрий рятував євреїв від переслідування нацистів в Угорщині.

Під час відвідин альма-матер 1994 року Кофі Аннан поділився своїми першими враженнями про Америку: «Як дитина тропіків, я сприймав потребу обкутувати себе зимовим одягом як незручність... Один предмет мені здавався незрозумілим і неелегантним — хутряні «навушники»... І тільки коли повернувся з короткої прогулянки взимку, ледве не відморозивши вуха, я дійшов висновку — місцеве населення, певне, краще знає, як чинити».

Цей цінний урок — ніколи не думати, ніби краще знаєш, як іншим жити, — за словами Аннана, став йому надалі у великій пригоді, повідомляють «Известия».

Фото Рейтар.



Хто помолиться за бідну Діану?



Спеціальним указом британська королева Єлизавета II скасувала згадку про свою колишню невістку — Діану Спенсер — в офіційній недільній молитві англіканської церкви.

За старовинною традицією, якої дотримуються й досі, у кожному англіканському приході в неділю читають спеціальну молитву за здоров'я монарха і його сім'ї.

Після одруження старшого сина королеви — Чарльза — ім'я Діани було внесено до тексту молитви. Проте після їхнього скандального розлучення цього року королева вирішила викреслити все, що нагадує про Діану.

Раніше в жовтні її ім'я було викреслено і з офіційної молитви, яку промовляють депутати парламенту перед початком кожного засідання. Щоправда, частина депутатів висловили сумніви щодо необхідності викидати з тексту молитви матір Уїльяма, який стоїть у списку претендентів на трон під другим номером — за своїм батьком Чарльзом. Прохання Єлизавети II є законом і для англіканської церкви, і для її вірників.

Для того, щоб якось пом'якшити невдоволення багатьох парафіян, які досі симпатизують Діані, духовний глава англіканської церкви архієпископ Кентерберійський Кері заявив, що Діана й надалі буде в офіційній молитві, але не під своїм іменем, а словами «і вся королівська родина».

Як відомо, британські монархи здобули право керувати справами церкви на початку XVI століття. Нині чимало богословів вважають, що настав час цілковито відокремити церкву від держави, бо це надасть державі необхідної свободи, а церкві — можливість відмежуватися від справ мирських, повідомляє ІТАР-ТАКС.

РОЗСТРІЛЯНИЙ ЗА ТЕ, ЩО ПОВЕРНУВСЯ ДОДОМУ

Сестра загиблого розповідає про трагедію російської родини із Грозного

Брат казав їй: «Ліпше було б нам під бомбами загинути, ніж жити такими ізгоями». Їй, москвичці, важко було зрозуміти брата, вона палко з ним сперечалася. А тепер він загинув. Та не від бомби.

Родина Юрія мешкала в мікрорайоні за Сунжею, неподалік президентського палацу. Бомба влучила в цей будинок під час першого нальоту на Грозний 22 грудня 94-го. Половина дев'ятиповерхівки завалилася, наче відрізана, а під'їзд, де була їхня квартира 13, чудом зберігся. Звичайно, повилітали шибки, двері, у стінах зяяли дірки, але Юрій вважав, що їм дуже пощастило —квартиру обіцяють відбудувати. Пізніше будинок бомбили не один раз, із уцілілого під'їзду знесло три верхніх поверхи. Але навесні цього року будівельники з Татарії зробили в під'їзді добротний ремонт. Шикарну квартиру мали Юрко з Тетяною, балкон, лоджія, два туалети...

Боже, як же несправедливо! Вони всю війну в Грозному пережили, якого тільки горя не зазнали, а нині, коли начебто й мир...

Вона, сестра, від самого початку війни хотіла забрати братову родину до Москви. Адже Юра в неї єдиний, після ранньої смерті батьків вона замінила йому мати. Серце розривалося, коли бачила по телевізору, що відбувається в Чечні. Як можна залишатися в такому пеклі?



Та їх тримала квартира. Ліпше будинок одразу згорів би, тоді Юрко, певно, лишився б живий. Важко їм було зрушити з місця ще й тому, що під час першого бомбардування, коли бігли до підвалу, Тетянина мати зламала ногу і цілий рік не підводилася з ліжка. В тому самому підвалі. Вмираючи, мріяла хоч скоринку хліба посмоктати. Неймовірно, як вони там існували. Без харчів, без води...

А брат усе хотів заспокоїти сестру, передавав з біженцями бадьорих листів. Повідомляв, що йому вдалося підвести у підвал газ, і тепер їхнє «підземне братство» (в тому підвалі тулилося близько 30 чоловік!) відчуває справжню насолоду від тепла і гарячої їжі. Таня —молодець, припасла мішок борошна і тепер пече дуже смачні коржики, навіть солдатів доводиться підгодовувати. Але борошно в них швидко скінчилося, а війна все тривала.

Лише під час похорон сестра дізналася, що торік у лютому п'яний російський офіцер мало не розстріляв Юру. Брат короткими перебіжками пробирався з каністрою до калюжі, щоб води набрати, адже снайпери стріляли зусібіч, а тому офіцеру здалося, що то — бойовик, і він наказав не рухатися. Юра розсміявся: «Ти що, здурів?» А той: «Як ти смієш зі мною так розмовляти!» — і вже курок звів. Юра гукнув, і всі ходячі мешканці підвалу висипали назовні: «Якщо його зачепиш, то й нас перестріляй також!»

Потім свої ж таки солдати грабували їхню квартиру. Здається, контрактники. Вкрали клунки з посагом, що його Таня з Юрою приготували для дочки. Світлана ще до війни вступила до інституту в Ставрополі і вийшла там заміж. Клунки було легко винести, а те, що взяти не змогли — телевізор, сервант, посуд, зрешетили кулями. Юра почув з підвалу ці постріли й піднявся в квартиру. «Злодії» вибачилися: «А ми думали, що тут чеченці живуть...»

Сам брат ніколи про таке не писав і не розповідав. Зустрічалися вони востаннє торік улітку. Юра приїхав до Москви, сподівалися бодай трохи підробити, щоб прогодувати сім'ю. А у сестри були значно серйозніші плани, вона вирішила перевезти всю його сім'ю до себе. Місця вистачить. І роботу вона йому чудову знайшла. Адже у брата руки золоті, він будь-який механізм може оживити. Його прийняли на підприємство умовно, з тимчасовою пропискою, але потрібна була, звісно, постійна. Скільки вона принижень зазнала, вмовляючи різних чиновників прописати свого рідного брата до своєї приватизованої квартири. Дехто їй навіть співчував, та що, мовляв, вдієш — постанова Лужкова для виконавця важливіша від Конституції. Втративши надію прописати брата в Москві, сестра возила його до Підмосков'я, в Смоленську область. Глухо! Як тільки адміністратори бачили грозненський штамп, одразу шукали привід відмовити. Потім їй пояснили: начебто згори була така вказівка — не приймати на постійне проживання біженців з Чечні. Росіяни, мовляв, потрібні в Чечні, щоб зберігалася неподільність Росії.

Отож, брат, натомість щоб перепочити в Москві, тільки намучився. І сумував він без своєї Тані. Двадцять років одружені, а Юра ставився до неї як до нареченої. До війни до кожних роковин весілля дарував оберемок її улюблених хризантем, обов'язково — білих. У Юркової дружини — іконописне обличчя і хода — особлива. Ми ось ходимо, а вона... ступала, неначе несла себе по землі. Тепер Таню не впізнати — старезна бабуся.

Ну як вона відпустила тоді брата з Москви? Треба було діяти рішуче, наплювати на всі прописки, самій летіти до Грозного й забирати сюди Таню з матір'ю. Сестра сама могла б їхню сім'ю прогодувати, взяла б додаткову роботу ще в двох-трьох фірмах, бухгалтери з її досвідом сьогодні скрізь потрібні.

Починаючи з 6 серпня, коли в Грозному спалахнув новий кошмар, страшніший від попереднього, вона не змогла ходити на роботу, сиділа вдома, не відриваючись од приймача й телевізора. Серце заходилося болем, але не викликала лікаря, не брала бюлетеня. У перервах між теленовинами пила ложками валер'янку і молилася. Засинаючи на короткий час, бачила один і той самий сон: Юрій, закривавлений, лежить на землі і його топчуть величезні, до самого неба чоботи.

Сон виявився віщим.

Але який же щасливий був той день 23 серпня, коли брат раптом зателефонував. Кожне його слово лунало як музика: «Ми живі, сестро, живі! Телефоную тобі з мирної кубанської станиці. Добрі люди продають нам тут хату. Уявляєш, у борг! Отримаємо компенсацію за свою квартиру — розплатимося. Ну не реви! Більше ми до Чечні не повернемося...»

Довелося все ж таки повернутися. І знову через кляту прописку. Це розумом не збагнути, але на Кубані, як і в Москві, біженцю неможливо прописатися навіть, якщо він сам купив собі житло. Та й на Ставрополлі ненабагато легше. Там племінницю Світлану два роки до законного чоловіка не прописували, нарешті прописали, та й то тільки тому, що вона скоро мала родити. Нісенітниця якась! А може, хитра змова чиновників: чим більше заборон, тим простіше хабарі вимагати?

У Краснодарській міграційній службі брату сказали, що допомогти з пропискою може тільки статус вимушеного переселенця. А щоб отримати цей статус, треба подати довідку про виписку з Грозного всіх членів сім'ї, довідку про звільнення з попереднього місця роботи, довідку про зарплату і ще щось таке.

Ось за цими папірцями Юра й Таня вирушили на початку жовтня до Грозного. Сподівалися швидко повернутися. Юра збирався до холодів хату відремонтувати, там скрізь щілини. Та знову потрапили до бюрократичної пастки. Їм сказали, що треба чекати — немає печаток. Мовляв, в установах відбувається обмін старих печаток з гербом на нові, із символікою вільної Ічкерії.

Увечері 3 листопада їх відвідала сім'я друзів, разом вирішили, що треба швидше від'їжджати, все одно отримати ці довідки без грошей не вдасться, а у них грошей немає. Через кілька хвилин після того, як гості пішли, пролунав стукіт у двері, і жіночий голос покликав: «Таню! Юро!» Він пішов відчиняти: «Мабуть, наші щось забули». До квартири увірвалися троє чоловіків і дві жінки, всі — у камуфляжній формі, з автоматами: «Перевірка документів!» Забрали паспорти й наказали швидко одягатися. Внизу чекала біла «Волга».

Господи, адже Юра такий сміливий, сильний, чому він підкорився вбивцям? Чому Таня не кричала, не кликала на допомогу? Грозненці, які приїхали до кубанської станиці на похорон Юрія, розповідали, що в місті тепер рідко зустрінеш когось із росіян, навіть на базарі; живуть вони там затаївшись, як миші. Та кого кликати на допомогу, коли в під'їзді, крім Тані з Юрою, залишалася ще тільки одна російська сім'я. А сусідка з шостого поверху (вона жила вдвох з дочкою, у них немає родичів у Росії) стрімголов виїхала вже в жовтні. До них увірвалися вночі, хотіли зґвалтувати дівчинку, мати виштовхнула її на балкон, та спустилася ринвою на землю й побігла в комендатуру. Якби міліціонери трохи спізнилися, ту жінку вже задушили б. Від'їжджаючи, вона віддала Тані ключі. Та вже наступного дня прийшла Суліма з першого поверху й зажадала впустити до квартири, що вивільнилася, її родичів: у них шестеро дітей, а будинок згорів.

Усі квартири росіян, які виїхали з під'їзду, було заселено погорільцями з розбомблених сіл. І це закономірно — половині мешканців Чечні жити немає де. Нові сусіди були зовсім не схожі на тих доброзичливих, чуйних чеченців, з якими Таня прожила ціле життя, серед яких у неї з Юрою були найвірніші друзі. Тепер нікого з них вона бачити не хоче, почувши чеченську мову, здригається. І водночас розуміє, що чеченці ще довго-довго не зможуть пробачити нам, росіянам, того, що вчинила російська армія. Жити в місті-крематорії і мати добрі почуття до тих, в ім'я захисту яких начебто вводили війська, просто неможливо! Таня сама, коли виходила з будинку і знову бачила знівечені скелети улюблених вулиць, стискала від люті кулаки. Їй також хотілося мстити. Невідомо, правда, кому.

Навели банду на квартиру Юрія все ж таки не нові, а старі сусіди. Адже вбивці знали не тільки їхні імена, знали навіть те, що Таня у війну годувала солдатів коржиками, а Юра рятував російських поранених. У машині вони відразу почали на нього кричати: «Ти шпигун! Шпигун!»

Завезли їх до якоїсь ущелини. Потім Таня дізналася, що це під Шалі. Виштовхнули зв'язаних у темряву: «Тут ми поклали цілий ваш полк! Вам буде не нудно подихати, зустрінетесь зі своїми...»

Троє бандитів зґвалтували Таню на очах у чоловіка. Сестрі про це розповіла сусідка з їхнього будинку, її допитували разом з Танею. А невістка все приховувала, намагаючись запевнити, що Юру перед розстрілом не катували. Та бачила сестра, коли стояла біля труни, чорні садна на обличчі й руках брата. Звірі, звірі... І ніхто їх, звісно, не шукатиме, хоча й порушено кримінальну справу.

Вони поставили Юру край урвища і змушували повернутися спиною, а він казав: «Стріляйте в обличчя». Коли Юра впав і бандити кинулися до нього, Таня якось змогла вибратися з машини й стрибнула з обриву. Не розуміє, чому не розбилася і чому бандити її не знайшли, хоча чула, як вони голосно, брутально лаялися — злилися, що упустили її. Слідчий каже, що це неймовірний випадок. Як правило, жертви зникають безслідно.

На ранок, прийшовши до тями, Таня доповзла до дороги. Страшну, вимучену, її знайшли якісь чеченські жінки, злякавшися спочатку, потім закутали в довгу хустку і довели до автобусної зупинки. В Грозному в комендатурі Таню тримали під замком три дні, поки не знайшли тіло Юрія. Потім разом з труною її супроводжували до кордону з Кубанню чеченські міліціонери, а далі —російські.

Таня не хоче їхати з цієї кубанської станиці — не може покинути могилу чоловіка. Але бандити можуть її там знайти, вона — свідок, який залишився в живих... Таню треба негайно сховати, але де?





Одразу після похорону сестра поїхала в Бєлгородську область, чула, що там у селі Біломістному непогано влаштувалися колишні грозненці. Те, що вона там побачила, ворогові не побажаєш. Місцеві підпалюють будинки приїжджих, ламають їхню техніку. Через заздрощі! Які вони, мовляв, біженці, коли будують собі хороми, а ми все життя — у халупах. У багатьох справді навіть туалетів немає — ходять «до вітру». Не кажучи вже про лазню. Миються від свята до свята. Одна радість — п'ють, а в полі буряки лежать незібрані. Колишнім грозненцям землю під городи не дають: ви, мовляв, не російські громадяни... Всіх росіян з Чечні вважають «чеченами».

Тільки тепер сестра остаточно зрозуміла, що брат мав рацію, коли казав: «Росія велика, а місця нам у ній немає». І все ж таки не можна, смертельно небезпечно росіянам повертатися до Чечні. Куди їм діватися, сестра Юрія, звісно, не знає, вона ось одну свою Таню в усій величезній Росії прилаштувати по-людськи не може. Як жити? Як жити...

Що додати до цієї сповіді? Дозволю собі лише одне уточнення: повертатися до зруйнованої вщент Чечні небезпечно не тільки для росіян. І підштовхувати біженців до повернення просто злочин.

З січня 95-го на прийомах у нашій організації, що працює при «Литературной газете», побувало близько п'яти тисяч біженців з Чечні. На запитання: «Чи збираєтеся ви повертатися?» — росіяни й чеченці відповідали по-різному. «Нізащо на світі!» —росіяни. «Звичайно, тільки-но закінчиться війна!» —чеченці. Потинявшися Росією, поверталися до Чечні ті й ті... Потім знову звідти втікали... Багато хто, щоправда, залишався назавжди — в чеченській землі...

Усі грозненці кажуть: у нас було три війни. Перша —це грачовський штурм міста. Друга —березень 96-го, коли бойовики захопили околицю Грозного — Чорноріччя. Третя — нинішній серпень, «коли нам дали 48 годин...» Дали! Пообіцяли ції знаменитий «гуманітарний» коридор. Ті, хто дістався Москви, показували нам криваві мозолі на колінах — багато кілометрів довелося повзти, притиснувшись до землі, бо над головою свистіли кулі.

Транспорт? Який транспорт! Мешканці натовпами залишали свої будинки. І неможливо забути, як у вікнах, немов розп'яття, стояли покинуті безпомічні старики. Звісно, російські. Чеченці своїх якось забирали.

Щодня міграційні служби Москви видають погорільцям Чечні направлення на проїзд назад. Якщо хтось із прохачів знепритомніє від голоду або серцевий напад станеться, грошей на ліки або на шматок хліба у міграційної служби немає — такої статті витрат не передбачено. Не кажучи вже про компенсації погорільцям, про які просто «забув» уряд, який їх розбомбив. Зате протягом усієї війни біженцям щедро видавали безплатні квитки до Чечні.

Квитки у смерть?

Лідія **ГРАФОВА,**
голова Координаційної ради допомоги біженцям і вимушеним переселенцям.

(«Литературная газета» від 27 листопада 1996 р.).

На знімках: біженці на вулицях Грозного.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

А що як справді Петро Перебийніс — нащадок Максима Кривоноса?

Ще Господь листкам зеленобровим
присуду святого не писав.
Ще в гіллястім затінку діброви
світяться веселі небеса.
Та вітрами січені висоти
вже торкає пензель полину.
І несуть пушиночки осоту
золоте насіння вдалину.
І ступає літо на місточок,
за яким з вишневого шатра
враз червоно зблискує листочок,
мов холодний привид снігура.

1. Поет

Кажуть, що минули часи, коли багато хто знаходив розраду у музиці, віршах... Може, й справді назавжди полонив нас раціональний прагматизм? Але є люди, на яких не позначилося сьогодення: годинами на самоті слухають Бетховена, щиро співчувають героям, створеним художнім вимислом...

Колись Петро Перебийніс написав вірш-баладу «Що хотів сказати дід?», присвячену нерозривному зв'язку поколінь, одвічному ланцюжкові земного буття, таємницю якого нам не розгадати.

Відтоді баладність, метафоричність стали чи не визначальними рисами його поезії. Чимало таких творів і в останній книжці Петра Перебийноса «На світанку роси» (видання спільного підприємства «ІСА», Київ, 1996 р.).

— Очевидно, це від мого світосприйняття. Завжди хочеться заглянути за подію, явище, розпізнати їхній справжній зміст. А оточуючий нас світ, до того ж, на моє переконання, не простий: фантастичний, казковий, легендарний... Нічого у житті я не надбав, крім бібліотеки. Люблю порядкувати в ній: розкладати книжки за темами, країнами, літературними напрямами. На перше місце серед письменників ставлю, звичайно, Тараса Шевченка — це традиційно. А от ким зачитуюсь, так це творами Івана Франка. Він і досі не відкритий нами. Я перечитав усі томи його 50-томного зібрання творів, а також ще й недруковані досі речі. Це не означає, що сліпо йду за ним. Ні! З багатьма висновками не згоджуюсь, уявно дискутую. Сьогодні нам Іван Франко дуже потрібний. От багато нині говоримо про патріотизм. Франко був справжнім сином України. Його любов до свого народу — це передусім вимогливість, служіння обов'язку. У нас же чимало тепер показного патріотизму, можна сказати театрального, для публіки. А дбаємо насамперед про себе. І не любимо, коли хтось відкриває нам очі на очевидне.



Взагалі люблю перечитувати книжки, які називаю інтелектуальними, які змушують працювати думку. Не один раз, а по кілька разів повертатися до однієї.

Очевидно, більш тяжію до реалізму. Гадаю, він властивий саме нам — слов'янам (не вкладаю у це поняття ніякого політичного змісту, але розумію, що є народи близькі за світовідчуттям, розумінням свого шляху у вічність). Але це не означає, що я повинен ігнорувати художні надбання інших мистецьких течій. Особливо мою увагу привертає модерний живопис. У прозі віддаю перевагу Гарсіа Маркесу. Не все в нього захоплює мене, але «Осінь патріарха» вважаю шедевром світової прози. Імпонує творча манера Е. Хемінгуея. Може, це данина молодості — в ті роки захоплення цим американським письменником, його романами, присвяченими Іспанії, було загальним.

2. Редактор

За вдачею Петро Перебийніс лідер. Замолоду досяг омріяної мети — став редактором, керівником творчого колективу. Спочатку в Тернополі очолював молодіжну газету «Ровесник», потім був головним редактором видавництва «Дніпро», газети СПУ «Літературна Україна». Нині — головний редактор журналу «Київ».

— Коли в силу радикальних змін у нашому суспільстві держава усунулася від підтримки преси, зокрема, літературних часописів, ми почали боротьбу за виживання. У буквальному розумінні цього слова. З самого початку шукали людей, які б не просто підтримали нас матеріально, але, що найголовніше, розуміли нас. Адже справжній за цивілізованими нормами спонсор ніколи не дозволить собі диктувати творчому колективові. Між зацікавленими людьми складаються високоморальні стосунки, взаємини довір'я. Багато довелося набити гуль. Та нарешті нам пощастило (стукає по столу, примовляючи «Не дай, Боже, наврочити»). Тепер нас підтримує спільне українсько-російське підприємство «ІСА» (займається забезпеченням України папером). Очолює СП «ІСА» справжній інтелігент Олег Андреїчев, який з повагою ставиться до всього талановитого, справді нового.

Маємо зараз 5-тисячний тираж. Для журналу це немало, навіть не всі газети сьогодні можуть похвалитися таким тиражем. Видання поширюється через передплату.

«Київ» давно став всеукраїнським журналом. Дбаємо про його оформлення, але насамперед — про зміст. Ми відкриті для всіх талановитих письменників видання. Бувають випадки, коли автори потрапляють до нас, як кажуть, з вулиці.

Так сталося з черкащанином (із Сміли) Станіславом Стеценком. Він прийшов до нас із детективною повістю «Чорна акула в червоній воді», яка не лише відкрила його читачеві, а також, будемо відвертими, дала літературне ім'я. Автор виявився продуктивним — через деякий час приніс новий твір «Сексодром». До того ж, С. Стеценко — вдумливий публіцист, глибоко осмислює наше непросте сьогодення.

Чи не перебільшую я, так захоплено розповідаючи про молодого письменника? Переконаний, що ні. Знаєте, набридли оті скиглення: «Ми ні на що не здатні! Ми відсталі, тощо». Треба працювати!

Гадаю, цікаві в «Києві» й сторінки поезії. Знайомимо з невідомими досі творами класиків української літератури. Друкуємо молодих. Ввели рубрику «Перша книжка в «Києві». Це справді книжечка, якщо публікацію акуратно відокремити з журналу. Авторам подобається саме така форма подачі.

З літературною критикою гірше. Насамперед тому, що в нашій літературі нині спостерігається застій у розвитку цього жанру творчості. Літературознавство є, а от критики немає. Більшість знаних авторів кинулась освоювати колись заборонені явища, імена, твори. Саме тому читачі «Києва» з цікавістю сприйняли роздуми Григорія Сивоконя про нинішнє літературне життя в умовах ідеологічного вакууму. Оригінальну статтю до 60-річчя Івана Драча видрукував Василь Рубан.

Словом, робимо журнал, який би був цікавим для наших передплатників.

І останнє, мабуть, треба сказати про ситуацію навколо Спілки письменників України. Оскільки я є членом ради СПУ, членом президії. Трагедія в тому, що ті, хто «борються», мають на меті не вирішення творчих питань, а розподіл власності. Отже, щоб Спілка посіла своє місце в суспільному житті (а її авторитет, хто б що не говорив, високий), потрібно всі зусилля спрямувати на розв'язання творчих проблем. Справді, не керувати літературним процесом, а створювати умови для його активізації. А це передусім залежить від самих письменників, їхнього творчого потенціалу, врешті — таланту.

Тож не бачу причин бути песимістом!

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

Совість, Україна і Любов

То вже що кому на роду написано! Один у полудень свого віку вперше ступить босими ногами на морський пісок, інший — отримає закордонну візу, ще інший — нарешті зустрінеться з рідною сестрою, яку востаннє бачив півстоліття тому в дитинстві і досі не знав, що з нею. А ось Михайло Ониськів — редактор і поет з Тернополя — на свої 55-ті уродини видав першу власну поетичну книжку з такою обнадійливою назвою — «Прийдень».



Книжковий кіоск

Видав у видавничо-поліграфічному комбінаті «Збруч», де працює головним редактором, де професійною редакторською рукою благословив у світ десятки, а то й сотні книг. А ось до своєї йшов понад тридцять років. Бо перші поезії, з яких, власне, і починається «Прийдень», датовано початком 60-х років. Тобто тим часом, коли юнак із галицького села Ласківці, що неподалік княжої Теребовлі, робив перші кроки у літературі і в журналістиці. А після університетських студій у Чернівцях, після служби в армії доля розпорядилася так, що понад чверть століття, як пише сам автор у «Дещо песимістичній анотації», творив за інших дні і ночі, когось редагував і правив, комусь старався підставити власне плече. А на зорі нашого національного відродження звалив на себе нелегкий тягар — узявся за організацію незалежного часопису «Тернопіль», який редагував протягом кількох років.

Щоправда, пробував Михайло Ониськів і раніше пробитися до масового читача крізь частокіл закритих рецензій та редвисновків. Але оті постійні «доробити-доопрацювати», які кочували з однієї рецензії до іншої, не давали змоги талановитому авторові потрапити до тематичних планів видавництв. А той, хто цікавився українською поезією 70—80-х років, знає цього тернопільського поета хіба що з поетичних добірок у періодиці.

До речі, фрагменти деяких закритих рецензій на власну творчість Михайло Ониськів подає у книжці «Прийдень». По-різному їх можна сприймати сьогодні. Але декому з тих рецензентів, очевидно, доведеться червоніти. Скажімо, за такий ідеологічний пасаж-присуд: «У вірші «Агітаційне» поет договорився до того, що пише: «У великодніх сорочках ми йшли на виборчі дільниці»... Нехай не сприймає автор це як образу, але такі рядки тільки на руку нашим недругам за океаном, які тільки й чекають, як би нас підловити на ідеологічних похибках. У великодніх сорочках ходили наші предки до церкви, а ми ж з вами атеїсти...» Отаке, даруйте, розуміння поетичного слова.

А втім, одна із закритих рецензій, написана письменником Віталієм Колодієм із Чернівців тринадцять років тому, і стала своєрідним вступним словом до «Прийдня». І той факт багато про що промовляє. Та насамперед про те, що в основі поезії Михайла Ониськова ніколи не було кон'юнктурного пласту. Що він писав (і пише!) не за мотивами лозунгових закликів, а за тими споконвічними приписами, без яких не народжується поезія. Отож слідом за автором переднього слова можемо повторити, що кращі вірші Михайла Ониськова ваблять вивіреною на гарний художній смак тональністю, врівноваженістю образних компонентів, струнким мовно-стилістичним ладом.

Три розділи склали книжку Михайла Ониськова: «Хліб і квіти», «Спостережинки над пережитим» і «Тальвег». І якщо з першого жмутку віршів виразно постають творчі пошуки автора, отой період поетичного учнівства, то в «Тальвезі» уже маємо виплекану поетичну думку, образне багатобарв'я, виграненe слово. Слово про чар-кохання, про що ніким не розгадану загадку людських почуттів: «Така складна проста дорога до тебе — вічної ріки».

Двояке враження справляють «Спостережинки над пережитим», де автор кількома рядками прагне сказати щось істотне, незвичайне про друзів, знайомих і колег. Про тих, які йому близькі, дорогі чи принаймні добре знані. На жаль, не завжди це зроблено вдало. Адже мініатюрна форма потребує міцної конденсації думки, влучного образу. Тому і натрапляємо нерідко на творчі перепади. Скажімо, поруч із «спостережинкою»

«Всю «Свободу» за дві ставки
«ПроПУЛЬСує» Таня Савків»

читаємо і таку:

Довела своїм словом Галина,
Що найвища мета — Україна.

Таку жартівливу сентенцію можна сприймати в даному разі хіба що іронічно. Адже мова йде про те, що вже давно не треба доводити.

Одна з поезій М. Ониськова завершується такою інвективою:

Да святиться і прісно, і нині
Подих долі, як шум корогов.
Мусять жити у кожній людині
Три найзаповітніших святині —
Совість, Україна і Любов.

Якраз цим понятійним трилисником наскрізь пройнята творчість поета з Тернополя, щирий, непідробний голос якого так органічно влився в ріку нашого поетичного різноголосся.

Книжку «Прийдень» видано коштом поліграфкомбінату «Збруч» (генеральний директор — Богдан Куневич).

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

Трикрилий птах таланту

Поетеса Наталя Давидовська пішла у небуття так трагічно-дочасно. На вершині визнання, вершині любові. Та небуття не обернулося забуттям.

Вона залишила по собі Красу в її нетлінних вимірах і продовженнях.

У Львові відбувся перший конкурс «Трикрилий птах», організований обласним благодійним фондом імені Наталі Давидовської. В пам'ять про поетесу, кохану дружину його зініціював художник Володимир Слєпченко за сприяння львівських письменників, митців, художників. Фонд підтримуватиме молоді обдарування в галузі поезії, літературної критики, художнього читання, а також художників.

«Трикрилий птах» репрезентував творчість талановитих школярів, вихованців училищ, студентів. У залі лялькового театру звучала прекрасна поезія Наталі Давидовської і слово тих, хто розпочинає свою дорогу в літературі, мистецтві. Журі, очолюване поетом Миколою Петренком, визначило переможців у різних жанрах. Зокрема, серед юних поетів переможцями визнані Андріана Яремчук та Марія Слєпченко. Учасники конкурсу отримали від фонду призи, цінні подарунки. А трикрилий птах (поетичний образ Наталі Давидовської) продовжує ширяти в небесах, шукаючи вершини.

Львів.

Парад чемпіонів

НАМ ПРИЄМНО, що українські спортсмени, виступаючи на головних змаганнях 1996 року, здобули величезну кількість нагород. Але ми сьогодні згадаємо лише чемпіонів.

Насамперед — лауреатів Олімпійських ігор в Атланті: **Лілія Подкопаєва** (Донецьк), спортивна гімнастика — багатоборство, вільні вправи (2 медалі). **Євген Браславець** та **Ігор Матвієнко** (Дніпропетровськ), вітрильний спорт — клас «470». **Володимир Кличко** (Київ), бокс — категорія понад 91 кг. **Інесса Кравець** (Київ), легка атлетика — потрійний стрибок. **В'ячеслав Олійник** (Маріуполь), греко-римська боротьба —категорія 90 кг. **Тимур Таймазов** (Київ-Хмельницький), важка атлетика — категорія 108 кг. **Рустам Шаріпов** (Харків), спортивна гімнастика — вправи на брусах. **Катерина Серебрянська** (Сімферополь), художня гімнастика — багатоборство.

Тепер про переможців інших турнірів.

Акробатика. Чемпіонат світу (Різа, Німеччина). Олена Мойсейчева, Надія Суріна, Вікторія Жердєва (Харків) —жіноча трійка (3 медалі). Олена Чабаненко (Донецьк) —стрибки (2 медалі). Юрій Овсянников, Сергій Овсянников, Валерій Лучко, Руслан Кияниця (Київ) —чоловіча четвірка. Тетяна Сенчихіна, Алевтина Титаренко (Київ) — жіноча пара. Ксенія Гуридова, Роман Ігнатенко (Харцизьк) — змішана пара.

Чемпіонат Європи (Різа, Німеччина). Мойсейчева, Суріна, Жердєва — жіноча трійка (3 медалі). Чабаненко — стрибки (2 медалі). Нечипорук, Руденко — чоловіча пара (2 медалі). Ю. і С. Овсянникови, Лучко, Кияниця — чоловіча четвірка. Сенчихіна, Титаренко — жіноча пара. Гуридова, Ігнатенко — змішана пара.

Біатлон. Етап Кубка світу (Поплюка, Словаччина). Тетяна Водоп'янова (Суми) — гонка на 15 км.

Бокс. Чемпіонат світу серед професіоналів (Київ). Версія IBO. Сергій Девяков (Миколаїв) — категорія 66,679 кг.

Вільна боротьба. Чемпіонат Європи (Будапешт). Віктор Ефтені — категорія 52 кг.

Греко-римська боротьба. Чемпіонат Європи (Будапешт). Андрій Калашников (Київ) — 52 кг.

Боротьба самбо. Чемпіонат світу (Токіо). Тетяна Бєляєва (Львів) — категорія 72 кг. Світлана Лисянська (Київ) — категорія 80 кг. Чемпіонат Європи (Аранджеловац, Югославія). Людмила Матієвська (Маріуполь) — категорія 56 кг. Світлана Буряк (Київ) — категорія понад 80 кг.

Вітрильний спорт. Чемпіонат Європи в класі «Солінг» (Балатонфюред, Угорщина). Сергій Пичугін, Сергій Хайндрава (Київ), Володимир Коротков (Дніпропетровськ).

Гімнастика спортивна. Чемпіонат світу (Сан-Хуан, Пуерто-Ріко). Шарипов — вправи на брусах. Чемпіонат Європи. Чоловіки (Копенгаген). Шарипов — вправи на брусах. Чемпіонат Європи. Жінки. (Бірмінгем, Великобританія). Подкопаєва — багатоборство, вправи на брусах, вільні вправи (3 медалі).

Гімнастика художня. Чемпіонат світу (Будапешт). Серебрянська — вправи з м'ячем. Олена Вітриченко (Одеса) — вправи зі стрічкою. Чемпіонат Європи (Осло). Серебрянська, Вітриченко — командна першість. Серебрянська — багатоборство, вправи зі стрічкою, скакалкою та м'ячем (4 медалі). Фінал «Гран-прі». Європейська серія (Відень). Серебрянська.

Карате. Чемпіонат світу з традиційного карате (Хемілтон, Канада). Микола Бардаченко, Віктор Норенко, Михайло Зеленко, Олег Безчасний, Роман Клочко (Київ), Геннадій Купрієнко (Суми) — командна першість. Чемпіонат світу з контактного карате (Прага). В. Тимофеєв (Суми), О. Новиков (Стаханов), О. Лелюх (Тернопіль).

Кікбоксинг. Чемпіонат світу WAKO-PRO (Львів). Сергій Лапинський (Львів) — категорія 71,8 кг. Чемпіонат Європи ISKA (Грац, Австрія). Сергій Данильченко (Харків) — категорія 54 кг. Андрій Проскурнін (Харків) — категорія 67 кг. Чемпіонат Європи WAKO (Белград). Ігор Пилипенко (Запоріжжя) — 81 кг (фул-контакт). Ігор Шевель (Суми) — категорія 86 кг (лоу-кік).

Тайський бокс. Чемпіонат світу (Самарканд). Микола Корнєєв — категорія 63,5 кг. Чемпіонат світу серед професіоналів (Суми). В'ячеслав Тимофєєв (Суми) — 71 кг.

Культуризм. Чемпіонат світу (Оман, Йорданія). Олег Жур (Одеса) — категорія 80 кг. Чемпіонат світу (Ріміні, Італія). Ірина Петренко (Суми) — спортивний клас.

Легка атлетика. Кубок Європи (Мадрид). Костянтин Рурак (Дніпропетровськ), Олег Крамаренко (Запоріжжя), Сергій Осович (Івано-Франківськ), Владислав Дологодін (Харків) — естафета 4х100 м. Надія Бодрова (Запоріжжя) — біг на 100 м з бар'єрами.

Пауерліфтінг. Чемпіонат світу. Чоловіки (Зальцбург, Австрія). Юрій Спинов (Одеса) — категорія понад 125 кг. Чемпіонат Європи. Чоловіки (Шіофок, Угорщина). Віктор Налейкін (Київ) — категорія 125 кг. Спинов —категорія понад 125 кг.

Плавання. Кубок світу (сума чотирьох етапів). Денис Силантьєв (Запоріжжя) — батерфляй.

Стрибки на батуті. Етап Кубка світу (Краснодар). Оксана Цигульова, Олена Мовчан (Миколаїв) — синхронні стрибки. Чемпіонат світу (Ванкувер, Канада). Цигульова, Мовчан — синхронні стрибки.

Фехтування. Етап Кубка світу (Відень). Сергій Голубицький (Київ) — рапіра.

Фігурне катання. Чемпіонат Європи (Софія). В'ячеслав Загороднюк (Одеса) — одиночне катання.

Шашки. Чемпіонат світу з шашок-64. Жінки (Алушта). Ольга Рейніш (Київ).

Розігруватиметься «Парламентська партія»

Цей незвичний шаховий турнір проводиться з метою популяризації шахів як масової інтелектуальної гри. Його спільно організовують Верховна Рада України та Асоціація народних депутатів України. Отже, 27 грудня (з 15 до 18 години) у кулуарах третього поверху будинку Верховної Ради (вулиця Грушевського, 5) за шахівницями всядуться команди народних депутатів України Верховних Рад 12-го та 13-го скликань.

Поєдинки відбуватимуться за шевенінгенською системою (кожний гравець однієї команди грає одну партію з кожним гравцем іншої). У складах збірних — по шість спортсменів. Контроль часу — по 15 хвилин на партію.

Колектив-переможець отримає перехідний приз — Кубок «Парламентська партія». Звісно, що не залишаться без індивідуальних призів і найкращі гравці.

Події тижня

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

З паркової стежки — до широкої дороги визнання

вирушили цього тижня футболісти київського «Динамо» під керівництвом Валерія Лобановського, який знову біля керма рідного клубу

Не таємниця, що з ім'ям видатного українського тренера пов'язують найкращі сподівання на ліпшу долю не тільки шанувальники динамівців, а й, гадаю, більшість уболівальників у нашій країні. Усі розуміють, що Валерій Васильович не володіє чарівною паличкою. І не лише від нього залежатиме успіх справи. Потрібно, щоб ідеями видатного фахівця «захворіло» багато людей, і насамперед гравці.

А вони, схоже, добре відпочили і сповнені неабиякого бажання поринути у підготовчий період. Більшість із них очікували стартового робочого дня під орудою такого непересічного наставника, як, либонь, закоханий хлопець першого побачення.

Після загальнокомандних зборів, тестування в науковому центрі клубу, яким керує його головний «модельєр» Анатолій Михайлович Зелєнцов, динамівці пробігли крос у казковому парку, що розкинувся між стадіоном «Динамо» і будинком Верховної Ради.

— Нам усім долею подаровано шанс, — сказав найкращий футболіст попереднього чемпіонату країни (за версією «Голосу України»), талановитий форвард Андрій Шевченко. — Особисто для мене повернення до «Динамо» Валерія Васильовича — дуже хвилююча подія. Зрозуміло, що старатимуся, працюватиму не покладаючи рук, щоб бути корисним команді. До речі, ще в ДЮСШ «Динамо» я тренувався у Олександра Олександровича Лисенка, який є великим прихильником ідей Лобановського, послідовником знаного фахівця.

Як відомо, динамівці до 3 січня готуватимуться в рідному місті. Це — легкоатлетичні кроси, важка атлетика, заняття аеробікою. А Лобановський придумав дуже цікаву річ: усі гравці, розподілені на вісім міні-команд, розігрують (протягом п'яти днів) турнір під дахом кортів НСК «Олімпійський»...



На знімку: динамівський крос.

Фото Ольги ДУМАНСЬКОЇ.

Хокей. Національна збірна України в ці дні бере участь у відбірковому олімпійському турнірі, який відбувається в польському містечку Тиші, що неподалік Катовіце. Що ж, початок для українських хокеїстів був удалий: перемоги над командами Югославії — 21:0 та Румунії — 10:0. Результати інших матчів: Румунія—Болгарія — 7:2, Польща—Югославія — 13:2.

Плавання. Чемпіонат Європи. Росток (Німеччина). Харків'янин Ігор Снітко, виступаючи на дистанції 1500 метрів, виграв золоту медаль та ще й з рекордом України — 14.46,59.

Валерій РЕКУНОВ, журналіст

Інтрига прокинеться в зеніті літа

Як справи, олімпійські зірки!

УСЮ СВОЮ злість на мінливий вітер і примхливу фортуну вклала наша спортсменка у вирішальний стрибок. Стрімкий, немов у природженого спринтера, розбіг органічно «вилився» в потужний поштовх, і відбулося три ширяючих стрибки. На олімпійському табло спалахнули цифри 15.33 — найкращий результат сезону, що поступається лише світовому рекорду самої Інесси.

Конкурентки, серед яких призер двох чемпіонатів світу болгарка Іва Пранджева, чешка Сарка Каспаркова, Ешна Хансен з Великобританії, залишилися далеко позаду. Срібного призера — екс-рекордсменку світу Інну Ласовську — киянка випередила на 35 сантиметрів. Так Інесса Кравець стала першою в історії Олімпійських ігор чемпіонкою в потрійному стрибку. Перший і єдиний раз на змаганнях легкоатлетів над олімпійським стадіоном Атланти пролунав гімн України і на флагштоці було піднято жовто-синій прапор. Успіх тим більше прикметний, що багато хто з героїв минулорічного чемпіонату світу з легкої атлетики в Гетеборзі не змогли за океаном підтвердити свій клас. Лише другим став «літаючий стрибун» із Великобританії Джонатан Едварс, накульгуючи й похнюпивши голову, залишив сектор для стрибків з жердиною наш славетний Сергій Бубка.

Під час ушанування українських олімпійців-динамівців Інесси в Києві не було — через півтора місяця після Атланти вона виступала на етапі Гран-прі в Італії. І в останні дні року, що минає, домашній телефон олімпійської чемпіонки мовчав: черговий тренувальний збір чарівна білявка проводила в Ізраїлі.

Розповідає тренер національної збірної зі стрибків Павло Барданов:

— Свого часу нашим зіркам



легкої атлетики Інні Кравець та Жанні Пінтусевич в Ізраїлі пропонували райські умови — можливість готуватися до Олімпіади на найкращих базах світу. Умова була одна: виступити в Атланті під прапором цієї країни. Громадянство наші дівчата не змінили, але тренуються на «землі обітованій» із задоволенням. Для Інни це вже другий збір, на якому закладається фундамент загальнофізичної підготовки.

— Чи збирається вона виступати на зимовій світовій першості в Парижі?

— У французькій столиці під дахом залу «Берсі» дуже жорстке дерев'яне покриття. Тому Кравець цей старт хоче пропустити. Разом зі своїм тренером, відомим колись десятиборцем Миколою Кушніром, вони готуються до літнього сезону.

— Як і на Олімпіаді, Інна стрибатиме «чисту довжину» і потрійний?

— Поки що важко сказати. Світова рекордсменка хоче передусім виступити в потрійному стрибку. Але й у довжині Кравець завоювала срібну медаль на Іграх-92 у Барселоні. Весною, після перших турнірів під відкритим небом, ситуація прояснитьcя. А головний старт сезону-97 — світова легкоатлетична першість в Афінах, що пройде з 1 по 10 серпня.

Володимир СПІВАКОВ:
«Працюю в Іспанії...»

(Початок на 7-й стор.)

«На сцені ошукувати не можна, — переконаний В. Співаков. — Слухач одразу відчуває фальш, нещирість. І коли кажуть, що, мовляв, «публика — дура» — а є і такі виконавці! — це жахливо. Це принижує артиста, бо не відповідає правді».

Маестро вважає, що публіка на його концертах завжди знає, задля чого вона прийшла у зал. Вона завжди відчуває: щирий з нею виконавець чи ні? Можливо, це одна з найважливіших якостей мистецтва, що народжується на сцені.

Професія зобов'язує

«То неймовірно тяжко, — зізнається Маестро. — Скажімо, я приїжджаю в Монако, відкриваю вікно в готелі. Надворі розкошує весна, внизу сидять за столиками кафе люди, навпроти — прогулюються набережною пари, шумить море... І я зачиняю вікна, затіняю його шторами, вмикаю світло і беру до рук скрипку... Французи з цього приводу кажуть: благородство зобов'язує.

Я уточнив би — наша професія зобов'язує!»

Щорокуп'ять днів у Цюріху

«На жаль, я не маю змоги займатися викладацькою роботою, оскільки постійно гастролюю», — розповідає Маестро. І все ж таки протягом п'яти днів щороку В. Співаков стає викладачем. Після смерті Натана Мільштейна, російському віртуозу музики запропонували вести курс цього великого скрипаля. «Таким чином я проводжу п'ять днів у швейцарському Цюріху, де під патронажем мера міста талановиті музиканти зі всього світу готуються у майстернях відомих маестро (masters class) до майбутніх міжнародних конкурсів», — каже В. Співаков.

Але і робота з кожним оркестром — останнім часом Маестро диригував такими відомими в світі оркестрами, як Чиказький симфонічний, філармонійний із Лос-Анджелеса, Лондонсимфонік — то велика наука творчості. Бо, як вважає сам диригент, щось прагнеш зробити, щось довести, а інколи і сам вчишся. «Я думаю, — додав В. Співаков, — що багато професорів погодяться з такою думкою: вони багато чого навчились у своїх студентів».

Певна річ, що на всі концерти «Віртуозів...» прагнуть потрапити студенти, які готуються стати професіональними музикантами. І Маестро завжди йде їм назустріч, навіть дозволяє сидіти на сцені і спостерігати за грою музикантів зблизька. Звісно, не всім адміністраторам, організаторам концертів такий лібералізм видатного музиканта до вподоби, але мусять терпіти. Ось і на грудневий концерт «Віртуозів...» у Києві десятки студентів консерваторії і музичних училищ саме так і потрапили в Національну оперу, щоб почути і побачити, як грають справжні майстри.

Як народжується неповторність її величності Музики. І, певно, повчитися.

Оркестр — в Іспанії, діти — в Парижі...

«Я не живу взагалі ніде, оскільки постійно перебуваю на гастролях», — сказав на прес-конференції В. Співаков. І все-таки...

«У мене — російське громадянство і річні візи практично в усі країни, де доводиться виступати. Бо з російським паспортом доволі складно одержувати візи, вичікувати в посольствах — і в мене немає для того часу. Оркестр перебуває в Іспанії, діти вчаться в Парижі, а тепер я ремонтую свою московську квартиру. Бо хочу там частіше бувати».

—Людмила МИКИТЮК, «Голос України»

Я не співець чудовної природи, я її упертий протеже

Герой наш дожив до п'ятдесяти. І щойно відсвяткував цю дату. Урочистості відвідали представники майже всіх міністерств, бо герой наш у ділових стосунках із цілим рядом міністерств та відомств. Тим часом сам він ніколи не був держслужбовцем, хоч і народився буремного 1946 року після відповідної постанови Ради міністрів. Насправді його появу ініціювали відомі вчені та діячі культури (Чернишов, Холодний, Рильський, Воронько та інші). Героєві надали соціальний статус громадської організації та ім'я Українське товариство охорони природи.



Курилко живий! На його рахунку чимало славних справ. Зорганізований і очолений ним громадськості свого часу вдалося відхилити екологічно небезпечні «проекти віку» — перекриття Дніпровсько-Бузького лиману, будівництво каналу Дунай—Дніпро, Чигиринської та пуск Кримської АЕС. Нині, як і всі громадські організації, наш герой опинився на межі виживання. Апарат президії скоротився з п'ятдесяти аж до восьми чоловік. Ці восьмеро отримують мізерну зарплату. Казкові соціалістичні часи, коли Рада Міністрів спеціальним рішенням (1949 рік) зобов'язала виконкоми кожної області створити по обласному відділенню товариства, а ті в свою чергу звернули погляди на міста-райони, а ті — на підприємства, ці часи минули. Формальному «загалу» вони запам'ятались обов'язково-добровільними внесками та марочками. Однак організація не позбулася масовості й нині має класичну архітектоніку: 25 обласних осередків, 440 районних, 102 міських і 49 тисяч первинних на підприємствах. Загалом дев'ять мільйонів членів, — повідомили нам.

Внесків, щоправда, ці дев'ять мільйонів не платять. Товариство заробляє тим, що здає в оренду 19 Будинків природи, займається видавничою (журнал і кілька газет) та посильною господарською діяльністю. І діє. Секція охорони надр займається створенням національного природного парку «Канівські гори — Холодний яр». Секція охорони тваринного світу вивчає стан безхребетних у навколоводних екосистемах малих річок України та в 30-кілометровій зоні. А секція правових засад природокористування налагодила громадський контроль за дотриманням природоохоронного законодавства. І є результати. Сорок відсотків загальної кількості виявлених цього року порушень (це 20 тисяч) — її затятих громадських рук робота. Яке дотичне міністерство, відчуваючи брак коштів на фінансування основних програм, відмовиться від такої співпраці? Нема таких. Тому святкування 50-річчя створення Українського товариства охорони природи відбулося за моральної сприяння Кабінету міністрів України.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Відкрите акціонерне товариство «Експериментально-механічний завод» (Київ) у зв'язку з відсутністю кворуму на загальних зборах акціонерів 5 грудня 1996 року 9 січня 1997 року о 10 годині проводить загальні збори акціонерів за адресою: 252013, Київ, вул. Будіндустрії, 6, тел. (044) 295-46-79.

Реєстрація учасників зборів розпочинається з 9 години.

Порядок денний:

1. Прийняття нової редакції Статуту ВАТ «Експериментально-механічний завод» (Київ).
2. Обрання органів управління та контролю.

THE CENTRAL EUROPEAN UNIVERSITY FOUNDATION
Invites applications for

Post-Graduate Fellowships
For the 1997/98 Academic Year



The Central European University (CEU) is an international institution for post-graduate study and research. CEU also promotes educational development and policy-making throughout Central and Eastern Europe and the former Soviet Union (CEE/fSU). CEU has a provisional charter from the Board of Regents of the State of New York.

UP TO 500 FELLOWSHIPS are available to qualified candidates from Central and Eastern Europe and the former Soviet Union on a competitive basis. These fellowships packages cover the USD 11,000 tuition, housing, travel costs and a monthly stipend. A limited number of full or partial scholarships are also available for top students from countries outside of CEE/fSU.

Master's and Doctoral Programs[1]
Budapest, Hungary

- Legal Studies – Comparative Constitutional Law -- *LLM*
  SJD (accreditation pending)
  – International Business Law -- *LLM*
  SJD (accreditation pending)

Minimum entry requirements: a university or college degree and English proficiency. Additional departmental requirements may apply.

For additional information and applications material, please contact:

UKRAINIAN LEGAL FOUNDATION
Ms. Yevheniya Sheveliuk, Program Director

Ph.: (044) 227-2207/36/52
Fax: (044) 227-2220

[1] Please note, PhD and SJD programs are open to selected graduates of the respective CEU Master's program.

Відкрите акціонерне товариство «Луцькпластмаса» повідомляє про скликання загальних зборів акціонерів, які відбудуться 30 січня 1997 року о 10 годині в актовому залі підприємства за адресою: 263020, Луцьк, вул. Рівненська, 76 а.

Порядок денний:

звіт (інформація) Правління про господарську діяльність товариства та напрями розвитку виробництва на 1997 рік;
затвердження змін у Статуті акціонерного товариства і підстатутних документів;
звіт про роботу Спостережної Ради та обрання її членів;
обрання Голови та членів Правління;
обрання Ревізійної комісії;
про делегування окремих повноважень загальних зборів Правлінню товариства;
різне.

Реєстрація акціонерів з 9 до 10 години.

Арбітражний суд Києва порушив справу № 18/273 про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю «Юнона ЛТД» (254071, Київ, вул. Лук'янівська, 65/67, р/р 467409 в АКБ «Интербанк», МФО 300216).

Претензії кредиторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою: 252030, Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в.

Інститут Росії НАН України (Київ-133, вул. Кутузова, 18/7) оголошує конкурс на заміщення вакантних посад за напрямом:

дослідження соціально-економічних, державотворчих і політичних процесів у країнах СНД

Вакансії:
завідуючий відділом — 1;
провідний науковий співробітник — 1;
старший науковий співробітник — 2;
науковий співробітник — 1;
молодший науковий співробітник — 1.
Умови конкурсу — загальні.
Документи приймають до 15 січня 1997 року.
Довідки за телефоном 295-46-38.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) возбудил дело № 40/2-96 о банкротстве частной фирмы «Джен-Клуб» (343409, Донецкая область, Артемовский район, п. Артемовское, ул. Докучаева, 2; р/счет 1468304 в АК АПБ «Украина» Артемовска).

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) возбудил дела о банкротстве:

№ 9/2-26 Б малого частного предприятия «Нектар» (Донецкая область, п. Новолуганское, ул. Советская, 23; р/счет 468413 в АК АПБ «Украина» Артемовска);

№ 8/2-26 Б МЧПТФ «Негоциант» (Донецкая область, с. Зайцево Артемовского района, ул. Кооперативная, 14; р/счет 1468731 в АПБ «Украина» Артемовска);

№ 11/2-26 Б ООО «Рада-Конвей» (Артемовск Донецкой области, ул. 1-я Железнодорожная 43/16; р/счет 46772 в АК АПБ «Украина» Артемовска);

№ 10/2 Б ООО «Производственно-коммерческая фирма «Лико» (Донецкая область, Северск, пер. Маяковского, 10; р/счет 467699 в АК ПИБ Артемовска).

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Людмила ШУБІНА, журналіст

Не хочеш своє – годуватимеш чуже

Військо

СОЛДАТИ не голодують і не мерзнуть. Це у дислокованих в Яворівському районі військових частинах. Міністр оборони України Олександр Кузьмук під час перебування у Залізній дивізії підкреслив, що «така співпраця людей яворівських і військових повинна стати прикладом для всієї України».

Хто дивиться польські телепередачі, незабаром зможе пересвідчитися, що тісні взаємовідносини військовиків та цивільних на Львівщині — факт незаперечний. Телегрупа з Варшави на чолі з панею Евою Почтар, яка добре володіє українською мовою, створила документальну телестрічку про будні й свята Залізної дивізії. Окремі кадри відзнято четвертого грудня цього року: польським телевізійникам, як то кажуть, пофортунило, вони стали свідками вручення цінних подарунків, бібліотечок, передплат на газети «Голос України», «Яворівщина», «Високий Замок» місцевим військовикам. Усіх доброчинців не перелічиш, а згадати окремих — не пасує.

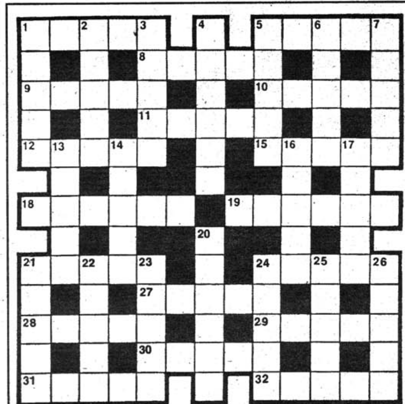
Пані Ева Почтар у розмові зі мною відзначила: «Я особисто пересвідчилась, як люди шанують своє військо, дбають про нього. Повірте, економічна скрута минеться. Адже й Польща ще недавно переживала не ліпші часи. Але нинішнє порядне ставлення народу до армії — не забудеться. Прагнемо, аби наш телефільм теж прислужився цьому».

Командир самохідного артилерійського полку полковник Сергій Ніколаєв вважає, що домогтися взірцевої бойової вишколу допомагає і тил. Суттєво допомагає.

За словами заступника голови Яворівської райдержадміністрації Івана Карпи, який допомогу військовикам тримає під особистим контролем, те, що вони роблять для військових, — закономірність. І жодної похвали не потребує. Хіба мати дбає про дитину для того, щоб хтось їй сказав, яка вона добра? Народ годувати свою армію мусить, інакше — прийде чужа.

І як прикро чути про інше. Не так давно з Великобританії — цю інформацію я одержала від командира Залізної дивізії — надійшла велика партія ліків для українських вояків. Однак ця гуманітарна допомога так і не перетнула нашого кордону — забракло якихось формальностей. Отож ліки відправили назад, на береги туманного Альбіону. Англійський гумор «тонкощів» нашого Держмиткому не сприйняв.

Яворів Львівської області.



КРОСВОРД

По горизонталі: 1. Передумови створення Ноєвого ковчега. 5. Підручна тара, в яку можна щось прихопити чи сховати шило. 8. Відьма у прибалтів — літає, капостить, як і наша. 9. У нас — верхня частина дерева, у чехів — гроші. 10. Скільки її не гризи, а до дна не доберешся. 11. Те, що напускають в очі та мізки. 12. 1000 кілограмів. 15. Випробуваний захист. 18. Любитель байдикувати. 19. Масова суміжна «професія» в 30-ті роки. 21. Кому гарбуз, кому шинок. 24. Відомий пастух телят. 27. Те, без чого Алладін так би й лишився у невідомості. 28. Кипить-бурлить під ногами, але не пече, бо глибоко. 29. Лопатка із загнутими краями, або продукт радянського виховання. 30. Те, з чим плутають базар. 31. Засіб для прикриття реалій. 32. Випивака-самітник.

По вертикалі: 1. Біля парадного під'їзду по-сучасному: галасує юрба невдоволених. 2. Батько трьох синів-близнюків. 3. Робота велика, а вона завжди мала. 4. Любитель поїсти-посмакувати. 5. Те, чого марно чекати з неба. 6. Те, що намагаються зідрати сім штук. 7. На евкаліптах пасеться, хоч і ведмедем зветься. 13. Тягар на шиї, на душі. 14. Грецька русалка — водиться в річках та озерах, надить — як і наша. 16. Те, чим тримають хвіст. 17. Ні каша, ні кисіль, проте смачно. 20. Незрима, але вагома річ, котру носять за пазухою (для когось). 21. Він шумів, коли дерева гнулись і нічка темная була. 22. Кордон. 23. Відома зі скоромовки жіночка, котра викрала корали. 24. Вираз обличчя, за яким приховують свою суть. 25. Жест Івана в бік Петра. 26. Вилучення грошей з порядною міною, але під смертельним страхом.

Відповіді до кросворда, надрукованого 14 грудня

По горизонталі: 1. Білоножко. 5. Тронка. 6. Зубр. 7. Оксана. 10. Адам. 12. Руст. 14. Сварга. 16. Цикл. 17. Орлики. 18. Коромисло.

По вертикалі: 1. Базука. 2. Остромир. 3. Жанна. 4. Опала. 8. Сарацини. 9. Ніс. 11. Див. 13. Толедо. 14. Свояк. 15. Адлер.

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Була в кожухарів таємна мова

Старожили Нової Вижви досі пам'ятають її

БІЛЯ нинішнього районного центру Старої Вижівки розташоване село Нова Вижва. Перші відомості про нього належать до 1508 року, коли польський король Сигізмунд віддав його у володіння князям Сангушкам, дозволив заснувати тут містечко. З історичних джерел відомо, що місто свого часу мало магдебурзьке право. Серед непрохідних боліт височів замок, а в місцевій церкві до 1914 року зберігалися пергаментні рукописні книги, а також цінні ікони на дошках з XV і XVI століть. Сьогодні Нова Вижва — звичайне поліське село.

— Не звичайне, — заперечив мені голова Старовижівської райдержадміністрації Володимир Гайдук. — Це особливе село. У ньому було створено таємну мову, якою розмовляли лише місцеві жителі. Старожили інколи досі розмовляють нею. Називають цю мову шнайдерською, бо колись у селі було багато людей, які шили кожухи, а поляки шевців називали шнайдерами. Ось познайомлю вас з працівником райдержадміністрації Григорієм Барановським, з ним поїдете в Нову Вижву. А я пішов працювати. Як кажуть шнайдери, попандев шивлити...

Ми з Григорієм Васильовичем «попандели» до автомобіля і поїхали до Нової Вижви. Дорогою я просив Барановського сказати кілька слів з таємної мови. І почув: село — весюта, солома — бечевус, корова — ревуха, ковбаса — рахманка, обманювати — гентати, пити — чехрити...

Коли ми проїжджали повз невеличке кафе, Григорій Васильович сказав:

— Койдеш чєри чехрить гардибалку.

— Як це розуміти?

— Хлопець добре п'є горілку, — пояснив гід.

У місцевій школі директор Володимир Капітанець розповів, що минулим села цікавляться вчителі, зокрема Олена Чубара веде словник таємної мови.

— Наше село має славну історію. З 1521 року воно було волосним центром, — розповіла Олена Терентіївна, яка на моє прохання принесла в школу словник нововижівських кожухарів. — У 1548 році населення дістало право на самоврядування, жителям дозволялося відкривати свої крамниці, продавати там вироби. Особливо славилися нововижівці пошиттям кожухів, шкіряного взуття та одягу. Майстри не хотіли видавати секретів, а тому спілкувалися між собою лише їм зрозумілими словами. Вироби майстрів охоче купувала польська шляхта у Варшаві, Кракові, Вільнюсі. Міщани пишалися своєю мовою, а також побутом. Чоловічі кожухи оздоблювали різними вишивками, жіночі комірці — каракулевою шкуркою. Шнайдери не ходили в традиційних для Полісся домотканих свитах. Вони вважали себе елітою серед місцевого населення. Ще і до сьогодні тут збереглася добра давня традиція: вітаючись, знімати шапку чи капелюха.

У тридцятих роках мова кожухарів стала занепадати. Сьогодні лише старожили спілкуються нею.

В шестидесятих роках до села навідувались науковці Луцького педінституту. Кілька разів сюди приїжджав професор Ужгородського університету Йосип Дзендзелівський, йому вдалося зафіксувати понад тисячу слів шнайдерів. Як розповіла Олена Терентіївна, професор в одному із наукових збірників, що друкувався у 1977 році в Будапешті, вмістив спеціальне дослідження «Арго нововижівських кожухарів на Волині».

— У нововижівців і сьогодні тече ремісника кров, — казали мені на прощання нові знайомі. — Ми пам'ятаємо історію села, бережемо традиції своїх прадідів.

Волинська область.



Забіліли сніги...
Фотоетюд Юрія ВЕНГЕРЕША.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА, «Голос України»

Ніким не керований

Режисер Юхананов, можливо, покаже свій «Сад» у нашій столиці

КРОКУЮЧИ стежкою, що веде до Саду, Борис Юхананов натрапив на Київ. Пророцтва тут від нього ніхто не чекав. Однак на зустрічі в центрі сучасного мистецтва «Дах» розстановка ролей нагадувала зв'язок між факіром із дудочкою та... Тими, кого цей інструмент магнетизує.

Можливо, привабність московського режисера полягала у брехтівському ефекті відчуження, дистанції, яку майстер створював між собою та собою. Юхананов підіймався над Юханановим й оцінював Юхананова. Адекватно реагуючи на групу закомплексованих журналістів та театральних критиків, він лукаво споглядав свій флірт із залом.

Він, учень А. Васильєва та фундатор майстерні індивідуальної режисури, відняв язики в публіки, показавши відеочастку проекту «Дауни коментують світ». 17-хвилинна стрічка «Ніким не керований», яку було знято для ГРТ торік, — тлумачення даунами біблійної притчі про Христа. Одкровення від даунів заворожують «нормальних» не інфантильною безпосередністю — справжністю суджень про Ісуса і нас.

«Мати хоче одного: щоб син виріс і став ніким не керований». «Народ був темний та не дивувався нічому». «А потім Ісус Христос якось дивовижно піднісся та поєднав небо із землею».

Коментатори-дауни з фільму не хочуть бачити кривих поглядів у свій бік. Борис Юхананов певен, що вони на ці погляди не заслуговують. Дауни для режисера, що з ними спілкується роками, — прибульці з Космосу, не люди. («Лікувати їх? Навіщо? Перетворювати на поганих людей?» — Б. Ю.).

Можливо, це і є ті, в кому Ф. Ніцше бачив надлюдей. Можливо, незалежно від Юхананова до цього розуміння доросло й канське журі, присудивши на останньому кінофестивалі приз за кращу чоловічу роль «неповноцінному» Паскалю Дюкенну (фільм Жако ван Дормаела «Восьмий день»).

Недосяжних для нас даунів («відповідальні за людину і водночас — янголи» — Б. Ю.) режисер поселив у свій недосяжний «Вишневий сад». У «Даху» він дивився на себе, який грав трепетного оповідача про власну постановку чеховського твору. А твір цей — естетська вистава-конструктор, що складається з чотирьох частин, по півтори години кожна. Юхананов протягом тривалого часу спостерігає механізм міфу-саду, що розвивається. Режисер убачає в Чехові, авторові цієї «лебединої п'єси» — російського махатму, а в даунах — прообрази садових істот.

Мабуть, усе написане вище — вульгаризація та спрощення, що їх майстер засудив би. І можна все це закреслити. Адже така ірреальна справа, як театр (відео, кіно тощо), чужа реальному словесному мотлоху. Бо знову ж таки, за Б. Юханановим: «Театр — це інстинкт, як кохання, а не прагнення досконалості».

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 228850.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311242.